rotterdam.nl/onderzoek

Gemeente Rotterdam

Bevolkings- en huishoudensprognose Rotterdam 2015-2035

Onderzoek en *Business Intelligence*

Bevolkings- en huishoudensprognose Rotterdam 2015-2035

Gemeente Rotterdam
Onderzoek en Business Intelligence

Marco Hoppesteyn
september 2016

© Onderzoek en Business Intelligence (OBI)
Project: 4086

Postadres:
Postbus 21323
3001 AH Rotterdam
Telefoon: (010) 267 15 00
E-mail: onderzoek@rotterdam.nl
Website: rotterdam.nl/onderzoek
Twitter: @Onderzoek010

Samenvatting

In het voorjaar van 2015 is de bevolkingsprognose tot stand gekomen onder begeleiding van een ambtelijke begeleidingscommissie. Ook is er ook een huishoudensprognose opgesteld, die consistent is met de gemeentelijke bevolkingsprognose. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van het Gemeentelijk Bevolking Prognose model (GBPRO).

Bevolkingsprognose

De jaarlijkse bevolkingsontwikkeling is het resultaat van verschillende componenten: natuurlijke aanwas (geboorte minus sterfte), binnenlands saldo (vestiging minus vertrek) en buitenlands saldo (immigratie minus emigratie).

Per groeicomponent is er een veronderstelling voor de toekomst opgesteld. Dit is gebeurd op basis van trendberekeningen en externe verwachtingen, zoals de landelijk CBS prognose voor buitenlandse migratie. Voor de meeste veronderstellingen geldt dat ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan, worden doorgetrokken naar de toekomst.

Natuurlijke aanwas: wat betreft geboorte en sterfte zijn de historische trends afgeleid op basis van de jaren 2012 t/m 2014. De trends verlopen min of meer parallel aan de trends zoals gerapporteerd door het CBS. Dus veronderstelt wordt dat het totale vruchtbaarheidscijfer en de leeftijdsspecifieke sterftecijfers zich ook in de toekomst parallel aan de CBS-verwachting ontwikkelen. De gemiddelde verschillen van de afgelopen drie jaar blijven daarbij gehandhaafd.

Binnenlands saldo: wat betreft vestiging en vertrek blijft het evenwicht uit de vorige bevolkingsprognose niet gehandhaafd, maar wordt verwacht dat deze negatief wordt en vanaf 2025 zal stabiliseren op jaarlijks duizend personen.

Buitenlands saldo: wat betreft immigratie wordt er een geleidelijke ontwikkeling verwacht naar 6,56 procent van de verwachte landelijke instroom en wat betreft emigratie een geleidelijke ontwikkeling naar 6,28 procent van de verwachte landelijke uitstroom. Verder wordt verwacht dat deze percentages vanaf 2020 constant blijven.

Op 1 januari 2015 telde Rotterdam 623.967 inwoners. Voor de eerstkomende jaren wordt een substantiële groei verwacht, die daarna wat afzwakt. Met een groei van bijna 65 duizend personen zal Rotterdam in 2035 naar verwachting zo'n 690 duizend inwoners tellen.

Naast bevolkingstoename, wordt verwacht dat de bevolkingssamenstelling zal veranderen. Er wordt een zekere mate van vergrijzing verwacht, maar minder dan voor Nederland als geheel.

Verder wordt verwacht dat het aantal personen van Nederlandse herkomst niet of nauwelijks verder daalt. De twee snelst groeiende groepen zijn personen met herkomst uit de overige EU-landen en personen uit de overige niet-westerse landen.

Van de totale geprognosticeerde bevolkingsgroei vindt het grootste deel plaats in de gebieden Stadscentrum en Feijenoord (tot 2035 respectievelijk 14 en 11 duizend inwoners erbij), op enige afstand gevolgd door Overschie (7 duizend). Voor Pernis en Rozenburg wordt verwacht dat de bevolkingsomvang vrijwel stabiel blijft. De overige gebieden groeien naar verwachting met duizend tot vierduizend inwoners. De relatieve groei (index) is veruit het grootst in het ontwikkelingsgebied Nieuw Mathenesse, omdat daar momenteel nog maar weinig mensen wonen.

Huishoudensprognose

Voor Rotterdam als geheel is er een huishoudensprognose opgesteld, die consistent is met de gemeentelijke bevolkingsprognose. Op 1 januari 2015 telde Rotterdam bijna 313 duizend particuliere huishoudens en bijna 9 duizend personen in institutionele huishoudens. Het aantal personen in *institutionele* huishoudens is constant verondersteld. Naar verwachting zullen er in 2035 352 duizend *particuliere* huishoudens zijn. Dat betekent een groei met bijna 40 duizend particuliere huishoudens in de tussenliggende periode.

Het aantal eenpersoonshuishoudens groeit naar verwachting het hardst, op afstand gevolgd door paren met kinderen en eenoudergezinnen (respectievelijk 25 duizend, 7 duizend en 7 duizend huishoudens erbij). Het aantal paren zonder kinderen en de overige huishoudens blijven nagenoeg gelijk.

De toename van eenpersoonshuishoudens in de afgelopen jaren werd veroorzaakt door personen in de leeftijdsklasse 55-74 jaar. In de komende jaren zal deze groep verder groeien en op termijn, als de 75 jarige leeftijd wordt bereikt, ook zorgen voor een toename van het aantal alleenstaande 75 plussers.

Het aantal paren zonder kinderen blijft naar verwachting stabiel maar er vinden wel verschuivingen plaats wat betreft de leeftijdverdeling en de burgerlijke staat. De daling van het aantal 35-54 en 55-74 jarige hoofden is opvallend. Dit heeft vooral te maken met een daling van het aantal gehuwde paren.

De toekomstige toename van paren met kinderen moet vooral worden toegeschreven aan ouders in de leeftijdsklasse 55-74 jaar. Hierbij spelen twee ontwikkelingen. Enerzijds neemt de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen geleidelijk toe. Anderzijds wonen kinderen langer bij hun ouders.

De verwachte toename van het aantal eenoudergezinnen vindt volledig plaats bij de 35-54 en 55-74 jarige ouders. Hierbij spelen scheidingen een rol en wellicht ook de hierboven genoemde trend van het langer bij ouders blijven wonen van thuiswonende kinderen.

De omvang van de groep overige huishoudens is klein in vergelijking met de andere huishoudentypen. Dit aantal blijft volgens de prognose nagenoeg gelijk en er worden geen grote verschuivingen qua leeftijd verwacht.

Woningmarkt

Ook woningmarkt-verwachtingen spelen een belangrijke rol in de gemeentelijke prognose. Op 1 januari 2015 telde Rotterdam 301.000 woningen en 14.299 onzelfstandige wooneenheden (studenten-, zorgunits e.d.). Tezamen gaat het om ruim 315 duizend wooneenheden. Begin 2015 waren 281.305 woningen bewoond, hetgeen neerkomt op een administratieve leegstand van 6,54 procent. Verondersteld wordt dat dit percentage (verder) daalt naar 6,00 procent in 2020, waarna het zich stabiliseert. Een klein deel van de bevolking bewoont een andere ruimte dan een reguliere woning. Het kan bijvoorbeeld gaan om een woonboot, een woonwagen of een onzelfstandige wooneenheid zoals verzorgingstehuis of studentenunit. Verondersteld wordt dat het aantal bewoonde andere ruimten zich handhaaft op het niveau van 2015. Volgens het gemeentelijk woningbouwprogramma groeit de woningvoorraad met 23.558 woningen. Rekening houdend met een daling van de administratieve leegstand kan het totaal aantal bewoonde woningen tot 2035 dus groeien met bijna 24 duizend woningen (23.780 woningen).

Conclusie

Volgens het gemeentelijk woningbouwprogramma groeit de woningvoorraad met bijna 24 duizend woningen. Dat is minder dan de geprognosticeerde huishoudenontwikkeling van 40 duizend. Als de geprognosticeerde huishoudenontwikkeling werkelijkheid wordt, dan zal in praktijk het verschil met de wooneenheden waarschijnlijk kleiner blijven. Het aantal onzelfstandige wooneenheden zal wellicht niet constant blijven, maar toenemen. Een

andere ontwikkeling zou kunnen zijn dat de leegstand daalt en/of dat jonge eenpersoonshuishoudens, bijvoorbeeld studenten, wat vaker bij elkaar op één adres zouden wonen dan nu het geval is. Deze ontwikkelingen worden ook wel aangeduid als zogenaamde sponseffecten die zich kunnen voordoen in de stad.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 11

1.1 Achtergrond 11

1.2 Leeswijzer 11

1.3 Kanttekening 11

2 Veronderstellingen samengevat 13

3 Bevolkingsprognose 15

3.1 Bevolking Rotterdam 15

3.2 Bevolking per gebied 19

4 Huishoudensprognose 24

Bijlage 1. Notitie veronderstellingen 28

Bijlage 2. Uitkomsten in tabellen 43

Bijlage 3. Geraadpleegde documenten 53

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De vorige gemeentelijke prognose stamt uit 2012. Daarin werd verwacht dat het aantal Rotterdammers in de eerste prognosejaren nog vrij sterk zou groeien, maar minder dan in de daaraan voorafgaande jaren het geval was. De lagere bevolkingsgroei hield verband met twee verwachtingen, namelijk dat het buitenlands saldo minder sterk positief zou worden en dat het saldo van de binnenlandse migratie licht negatief zou worden, dus wat meer vertrek naar andere gemeenten dan omgekeerd.

Op basis van nieuw beschikbare informatie kan inmiddels een volgende prognose opgesteld worden. Enerzijds gaat het om nieuwere realisatiecijfers uit het verleden, die meegenomen moeten worden in de trendberekeningen. Anderzijds gaat het om de nieuwe verwachtingen omtrent de toekomst. Daarbij valt te denken aan de woningbouwprogrammering van het cluster Stadsontwikkeling en landelijke prognoses van het CBS, bijvoorbeeld als het gaat om de veronderstellingen ten aanzien van geboorte, sterfte en buitenlandse migratie. Ten slotte is het goed om te kijken welke bevolkingsontwikkeling externe bronnen verwachten voor Rotterdam.

In het voorjaar van 2015 is de bevolkingsprognose tot stand gekomen onder begeleiding van een ambtelijke begeleidingscommissie. Op verzoek van Stadsontwikkeling is er ook een huishoudensprognose opgesteld, die consistent is met de gemeentelijke bevolkingsprognose. In de begeleidingscommissie waren naast de opdrachtgever (Bestuurs- en Concernondersteuning, afd. Bestuursadvisering) de volgende clusters vertegenwoordigd: Stadsontwikkeling, Dienstverlening en Maatschappelijke Ontwikkeling.
Voor alle berekeningen is gebruik gemaakt van het Gemeentelijk Bevolking Prognose model (GBPRO). Dit is een softwareprogramma voor het opstellen van bevolkingsprognoses en huishoudensprognoses.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt eerst de veronderstellingen samengevat, die aan de bevolkingsprognose ten grondslag liggen. Hoofdstuk 3 geeft de belangrijkste prognose uitkomsten. Allereerst wordt de verwachte bevolkingsontwikkeling voor de stad als geheel besproken (paragraaf 3.1), vervolgens komen de verwachtingen per gebied aan bod (paragraaf 3.2). Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de huishoudensprognose.
Bijlage 1 geeft een samenvatting van de veronderstellingen die van te voren waren opgesteld. Bijlage 2 bevat de belangrijkste prognose-uitkomsten in tabelvorm. In Bijlage 3 wordt de geraadpleegde literatuur vermeld.

1.3 Kanttekening

Een bevolkingsprognose is geen beleidsdocument, maar geeft op basis van actuele kennis een zo reëel mogelijke inschatting van de verwachte bevolkingsontwikkeling. De prognose is gebaseerd op verschillende veronderstellingen. Voor de meeste veronderstellingen geldt dat ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan, worden doorgetrokken naar de toekomst. De praktijk laat echter zien dat de samenleving erg veranderlijk is en dat we niet alles kunnen voorspellen. Onvoorziene of plotselinge gebeurtenissen kunnen er toe leiden dat ontwikkelingen anders uitpakken dan gedacht. Voor deze bevolkingsprognose zijn met name economische ontwikkelingen met betrekking tot de arbeidsmarkt, werkgelegenheid, asiel- en arbeidsmigratie en de impact daarvan op de huizenmarkt moeilijk in te schatten.

2 Veronderstellingen samengevat

De jaarlijkse bevolkingsontwikkeling is het resultaat van verschillende componenten: natuurlijke aanwas (geboorte minus sterfte), binnenlands saldo (vestiging minus vertrek) en buitenlands saldo (immigratie minus emigratie). Verder zijn er de administratieve componten “vestiging onbekend” en “vertrek onbekend”, die in de prognose worden meegenomen als administratieve correcties op de buitenlandse migratie. De veronderstellingen voor geboorte, sterfte en migratie leiden tot een potentiële bevolking, waarvoor gekeken kan worden of, hoe en waar deze in de toekomst gehuisvest zal zijn.

Per groeicomponent is er een veronderstelling voor de toekomst opgesteld. Dit is gebeurd op basis van trendberekeningen en externe verwachtingen, zoals de landelijk CBS prognose voor buitenlandse migratie. Ook woningmarkt-verwachtingen spelen een belangrijke rol in de gemeentelijke prognose. De veronderstellingen zijn besproken met de ambtelijke begeleidingscommissie waarna gezamenlijk beslissingen zijn genomen, zoals met betrekking tot het te hanteren bouwprogramma en het te hanteren scenario voor de binnenlandse migratie.

Hieronder worden de veronderstellingen samengevat. Bijlage 1 bevat een notitie met meer uitgebreide beschrijving.

- Geboorte: De historische trends worden afgeleid op basis van de jaren 2012 t/m 2014. Daarmee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de geconstateerde opwaartse verschuiving van de leeftijdspecifieke vruchtbaarheidscijfers. In de toekomst ontwikkelt het totaal vruchtbaarheidscijfer zich parallel aan de CBS-verwachting. Het gemiddelde verschil van de afgelopen drie jaar blijft gehandhaafd. Dit betekent een lichte daling in eerste drie prognosejaren, vanaf 2018 stabilistatie op 1,686 kind.
- Sterfte: Historische trends worden afgeleid op basis van de jaren 2012 t/m 2014. Daarmee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de geconstateerde daling van de leeftijdspecifieke sterftecijfers. In de toekomst ontwikkelen de sterftekansen zich parallel aan de landelijke CBS-verwachtingen per geslacht.
- Immigratie: Geleidelijke ontwikkeling naar 6,56 procent van de verwachte landelijke instroom, daarna (vanaf 2020) blijft het percentage constant.
- Emigratie: Geleidelijke ontwikkeling naar 6,28 procent van de verwachte landelijke uitstroom, vanaf 2020 blijft het percentage constant.
- Migratie onbekend en overige administratieve correcties: Dit wordt vastgesteld op een jaarlijks vertrek van 2.875 personen.
- Woningvoorraad: Met het bouwprogramma “Extra Zuid”groeit de woningvoorraad tot 2035 met 23.558 woningen. In de deelgemeenten Feijenoord, IJsselmonde en Charlois worden extra inspanningen gepleegd in het kader van het Nationaal Programma Zuid: het gaat om extra nieuwbouw én extra onttrekkingen. Met name op het niveau van de betreffende gebieden en buurten leidt dit tot andere demografische ontwikkelingen dan bij het reguliere bouwprogramma “Rotterdam totaal”.
- Bewoonde woningen: Begin 2015 waren 281.305 woningen bewoond, hetgeen neerkomt op een administratieve leegstand van 6,54 procent. Verondersteld wordt dat dit percentage (verder) daalt naar 6,00 procent in 2020, waarna het zich stabiliseert. Rekening houdend met het bouwprogramma “Extra Zuid” kan het aantal bewoonde woningen tot 2035 groeien met 23.780.
- Bewoonde andere ruimten: Een klein deel van de bevolking bewoont een andere ruimte dan een reguliere woning. Het kan bijvoorbeeld gaan om een woonboot, een woonwagen of een onzelfstandige wooneenheid zoals verzorgingstehuis of studentenunit. Optelling van deze “bewoonde andere ruimten” bij de bewoonde woningen geeft het totale aantal bewoonde adressen.

Verondersteld wordt dat het aantal bewoonde andere ruimten zich handhaaft op het niveau van 2015, dat wil zeggen een jaarlijkse voorraad van +/- 14.299 eenheden.

- Binnenlands saldo: Er zijn drie scenario's uitgewerkt die van elkaar verschillen wat betreft het veronderstelde binnenlands saldo.
  a. In het eerste scenario houdt het bereikte evenwicht in de binnenlandse migratiestromen stand.
  b. Het tweede scenario lijkt wat betreft het binnenlands saldo sterk op de vorige bevolkingsprognose. Het evenwicht blijft niet gehandhaafd. Het wordt negatief maar minder sterk dan in de vorige "negatieve periode" tot 2008. Vanaf 2020 gaat het om jaarlijks tweeduizend personen.
  c. In het derde scenario wordt het binnenlands saldo ook negatief, maar de ontwikkeling gaat minder snel en het negatieve saldo stabiliseert vanaf 2025 op jaarlijks duizend personen.

Aan de begeleidingscommissie is gevraagd om mee te denken over het meest waarschijnlijke scenario. Gezamenlijk is besloten om het derde scenario aan te houden.

3 Bevolkingsprognose

3.1 Bevolking Rotterdam

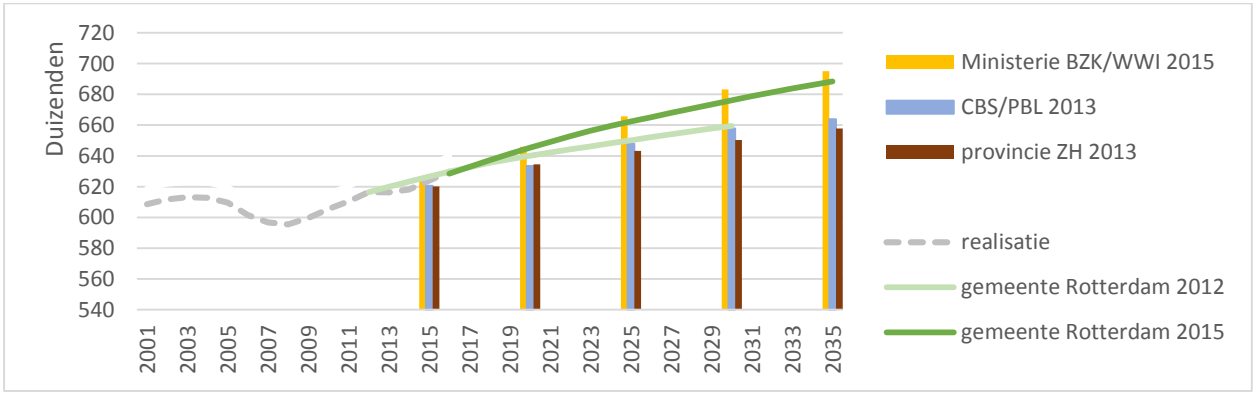
Na een stagnatie in 2012, is de bevolkingsgroei in de daarop volgende twee jaren (2013 en 2014) weer op gang gekomen. Op 1 januari 2015 telde Rotterdam 623.967 inwoners. De onderste rij van tabel 1 laat zien dat voor de eerstkomende jaren een substantiële groei wordt verwacht, die daarna wat afzwakt. Die afzwakking heeft onder andere te maken met de verwachting, dat het huidige positieve binnenlands migratiesaldo kleiner wordt, en na 2020 beperkt negatief. De verwachte ontwikkeling van de verschillende demografische componenten leidt tot een groei met bijna 65 duizend personen, zodat Rotterdam in 2035 naar verwachting zo'n 690 duizend inwoners telt.

Tabel 1 Demografische componenten: realisatie en prognose Rotterdam

		gerealiseerd									prognose			
		1997-2002 gem. p. jr	2003-2007 gem. p. jr	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015-2019 gem. p. jr	2020-2024 gem. p. jr	2025-2029 gem. p. jr	2030-3034 gem. p. jr
geboorte		7.555	7.321	7.516	7.764	8.225	8.281	8.015	7.919	8.017	8.200	8.400	8.500	8.500
sterfte		6.507	5.945	5.718	5.428	5.497	5.432	5.529	5.652	5.215	5.200	5.300	5.400	5.700
natuurlijke aanw as	(a)	1.048	1.376	1.798	2.336	2.728	2.849	2.486	2.267	2.802	3.000	3.100	3.100	2.800
vestiging binnenland		21.138	21.004	22.162	21.584	22.391	22.525	21.950	22.210	23.805	23.100	23.100	23.100	23.400
vertrek binnenland		24.431	23.515	22.237	21.727	22.237	21.946	22.393	21.820	22.421	22.600	23.600	24.100	24.400
saldo binnenland	(b)	-3.293	-2.511	-75	-143	154	579	-443	390	1.384	500	-500	-1.000	-1.000
vestiging buitenland		8.641	6.966	9.635	9.694	10.573	11.750	10.786	10.401	10.814	11.700	12.100	12.100	12.100
vertrek buitenland		3.052	4.929	5.227	5.037	5.569	6.612	6.901	7.398	7.664	8.100	8.500	8.600	8.700
saldo buitenland	(c)	5.588	2.036	4.408	4.657	5.004	5.138	3.885	3.003	3.150	3.600	3.600	3.500	3.500
saldo migratie onbekend	(d)	-1.694	-4.283	-1.919	-1.072	-2.907	-2.522	-6.065	-3.870	-1.478	-2.800	-2.900	-2.900	-2.900
bevolkingsgroei	(a+b+c+d)	1.649	-3.382	4.212	5.778	4.979	6.044	-137	1.790	5.858	4.300	3.400	2.800	2.400

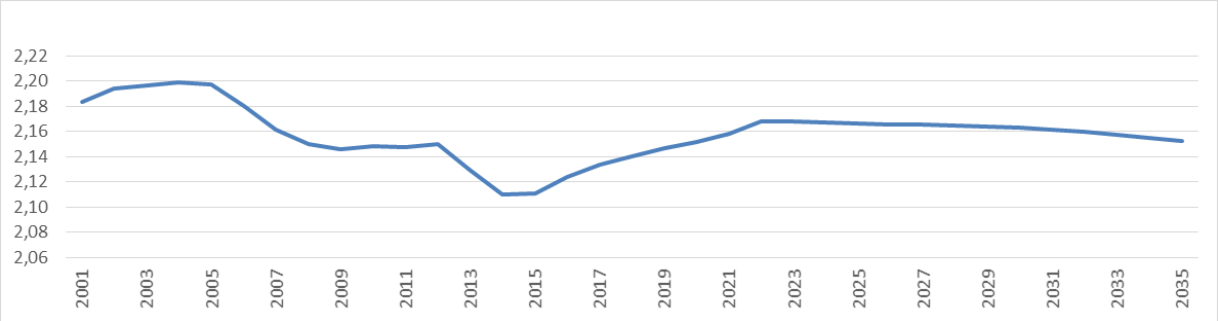
Naast de gemeentelijke prognose zijn er ook andere prognoses met verwachtingen voor Rotterdam. Zo heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken in het najaar van 2015 een regionale prognose uitgebracht. De prognoses van de Provincie Zuid-Holland en het CBS / Planbureau voor de Leefomgeving stammen uit 2013. De onderstaande figuur geeft een overzicht.

Figuur 1 Realisatie, prognose gemeente Rotterdam 2012, 2015 en andere prognoses

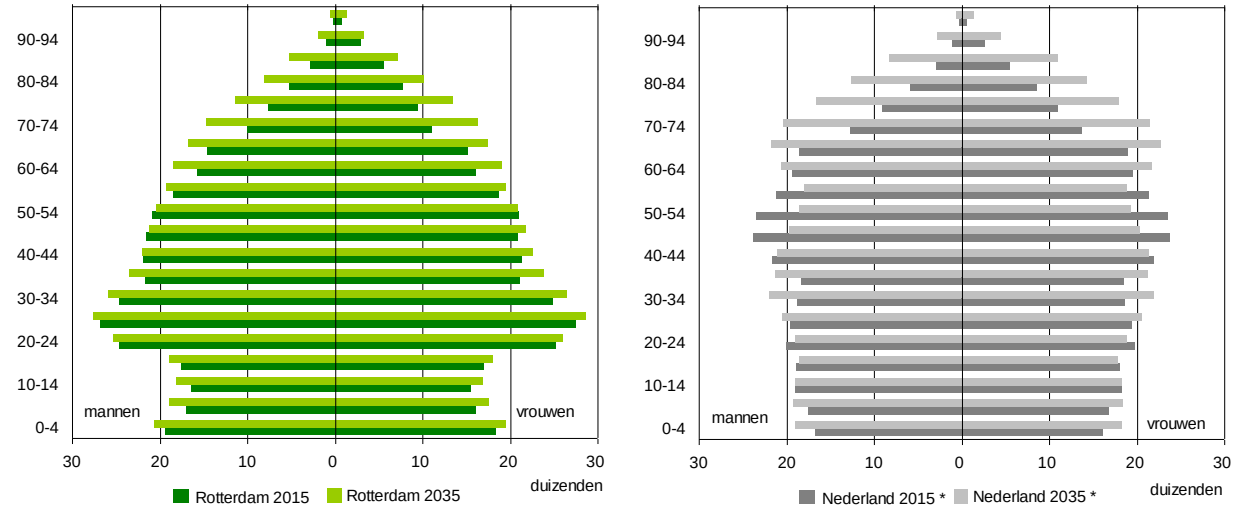
Voor het potentiële realiteitsgehalte van een gemeentelijke bevolkingsprognose is het belangrijk dat de verwachte bevolkingsontwikkeling niet te veel uit de pas loopt met die van bewoonde adressen. Om hier zicht op te geven, toont onderstaande figuur de verhouding bevolking-adressen, ofwel de gemiddelde adresbezetting.
Op 1 januari 2015 verbleven er gemiddeld 2,11 personen op een adres. De toekomstige bevolkingsontwikkeling leidt, in combinatie met de verwachtingen voor woningvoorraad en leegstand (zie bijlage 1 veronderstellingen) tot een groei van de gemiddelde adresbezetting in de eerstkomende jaren. Rond 2020 zou deze 2,17 bedragen en daarna geleidelijk dalen naar gemiddeld 2,15 personen per adres in het horizonjaar 2035. De figuur laat zien dat met deze gemeentelijke prognose de toekomstige adresbezetting valt binnen de bandbreedte van de afgelopen jaren.

Figuur 2 Ontwikkeling van de verhouding bevolking – bewoonde adressen

Naast bevolkingstoename, wordt verwacht dat de bevolkingssamenstelling zal veranderen. De samenstelling naar leeftijd en geslacht kan in beeld worden gebracht met een bevolkingspiramide. Het linker deel geeft de piramide voor Rotterdam in 2015 (donker) en in 2035 (licht). Het rechter deel gaat over dezelfde twee jaren, maar dan voor Nederland als geheel [1].

Figuur 3 Bevolkingspiramiden 2015 en 2035 Rotterdam (links) en Nederland (rechts)

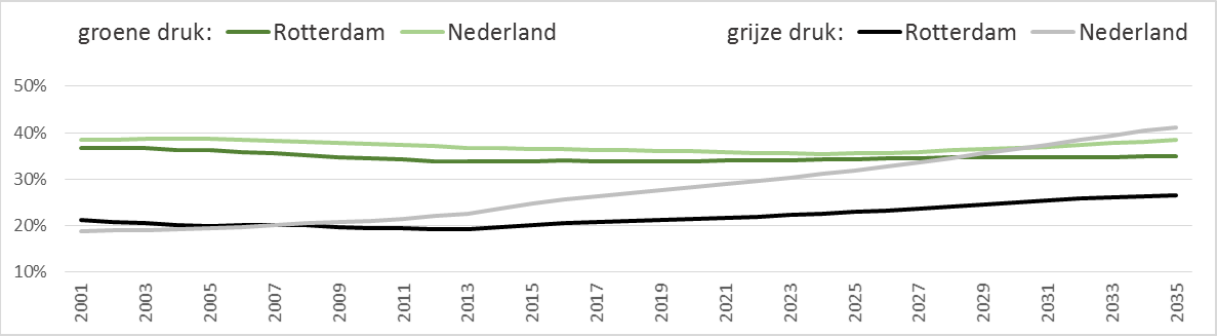

De bevolkingspiramiden laten zien dat voor Rotterdam een zekere mate van vergrijzing wordt verwacht, maar minder dan voor Nederland als geheel. Dat blijkt ook uit het onderstaande.

[1] In de rechter figuur, voor Nederland, zijn de aantallen mannen en vrouwen teruggerekend naar de totale aantallen mannen en vrouwen van Rotterdam, zodat de verschillen in bevolkingsopbouw beter met elkaar vergeleken kunnen worden.

Groene druk is een demografisch begrip dat de verhouding aangeeft tussen het aantal jeugdigen en het aantal personen in de zogenaamde ‘productieve leeftijdsgroep’. Daarnaast is er de zogenaamde grijze druk voor de verhouding tussen het aantal senioren en de productieve leeftijdsgroep.
Als we personen tot en met 19 jaar tot de jeugdigen rekenen en personen van 20 tot en met 66 jaar tot de productieve leeftijdsgroep (67 jaar is momenteel de pensioengerechtigde leeftijd) dan ontwikkelen groene en grijze druk zich naar verwachting als volgt.

Figuur 4 Ontwikkeling groene en grijze druk in Rotterdam en Nederland (realisatie en verwachting)

In 2015 telt Rotterdam bijna 82 duizend zevenenzestigplussers en in de komende twintig jaar komen daar naar verwachting ruim 31 duizend bij. Het aandeel 67 plus stijgt daardoor met 3 procentpunten terwijl landelijk dit aandeel met 8 procentpunten stijgt. In het horizonjaar 2035 is naar verwachting zo’n 16 procent van de Rotterdammers 67 jaar of ouder, terwijl het landelijke percentage dan 23 procent zal zijn.

De onderstaande tabel toont voor diverse leeftijdsgroepen de situatie in 2015, de prognose voor 2035 en de ontwikkeling in de tussenliggende periode. De meest rechter kolom “index” geeft aan hoe de verwachte ontwikkeling zich verhoudt tot de situatie in 2015.
De totale bevolking groeit met bijna 65 duizend personen, dat is een geïndexeerde groei van 10 procent. De groei van de basisonderwijsgroep is daarmee in lijn. De groep ouderen groeit verhoudingsgewijs het meest (80plussers: 143%) maar dat komt pas op middellange termijn op gang, zodra de huidige babyboomgeneratie die leeftijd heeft bereikt.

Tabel 3 Prognose diverse leeftijdsgroepen in Rotterdam t/m 2035

	2015		2035		ontwikkeling 2015-'35	
	abs.	aandeel	abs.	aandeel	abs.	index
ouderen (80+)	26.198	4,2%	38.000	5,5%	11.000	143%
senioren (67+)	**81.637**	**13,1%**	**113.000**	**16,4%**	**32.000**	139%
potentiële beroepsbevolking (20-66jr)	**405.045**	**64,9%**	**427.000**	**62,0%**	**22.000**	105%
studenten/starters (18-23jr)	54.102	8,7%	57.000	8,2%	2.000	105%
jeugdigen (0-19jr)	**137.283**	**22,0%**	**149.000**	**21,6%**	**11.000**	108%
voortgezet onderwijs (12-17jr)	38.481	6,2%	41.000	6,0%	3.000	108%
basisonderwijs (4-12jr)	59.340	9,5%	65.000	9,5%	6.000	110%
kleuters (4+5jr)	14.334	2,3%	15.000	2,2%	1.000	106%
baby's en peuters (0-3jr)	30.503	4,9%	32.000	4,7%	2.000	106%
Rotterdam totaal	**623.965**	**100%**	**688.000**	**100%**	**64.000**	110%

Opmerking: De drie leeftijdgroepen “jeugdigen”, “potentiële beroepsbevolking” en “senioren” tellen op tot het Rotterdams totaal.

Hierboven is de bevolkingsprognose beschreven in termen van leeftijdsgroepen. Voor Rotterdam als geheel is in de prognose ook onderscheid gemaakt naar diverse herkomstgroepen. De definitie van deze herkomstgroepen sluit aan bij die van het CBS. Dit betekent dat personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren, gerekend worden tot een niet-Nederlandse herkomstgroep. Wie daarvan zelf in het buitenland is geboren, behoort tot de eerste generatie. Wie zelf in Nederland is geboren tot de tweede generatie.

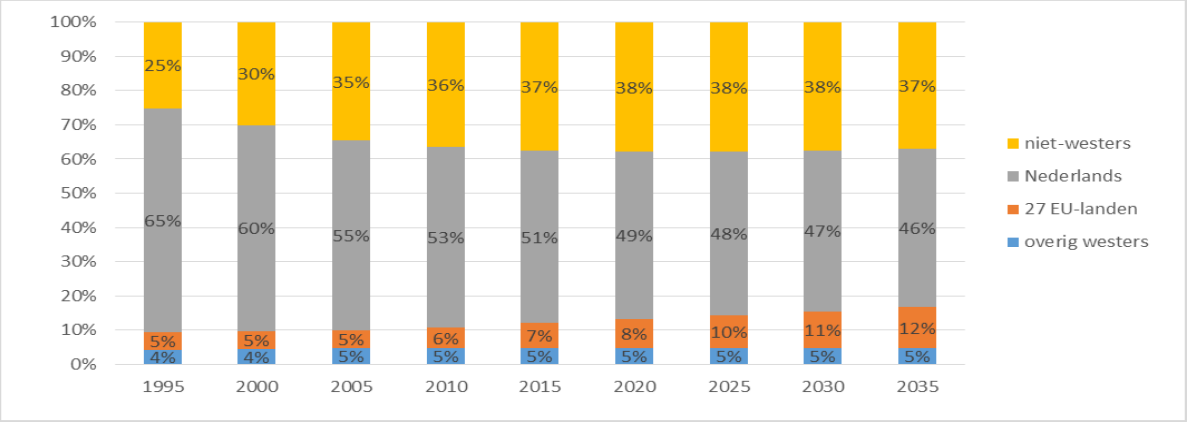
De onderstaande tabel heeft een vergelijkbare opbouw als tabel 3. en laat zien dat voor de toekomst wordt verwacht dat het aantal personen van Nederlandse herkomst niet of nauwelijks verder daalt. De twee snelst groeiende groepen zijn personen met herkomst uit de overige EU-landen en personen uit de overige niet-westerse landen.

Tabel 4 Prognose diverse herkomstgroepen in Rotterdam t/m 2035

	2015		2035		ontwikkeling 2015-'35	
	abs.	aandeel	abs.	aandeel	abs.	index
Nederlands	316.006	51%	318.000	46%	2.000	101%
overige 27 EU-landen	45.542	7%	84.000	12%	38.000	183%
overig westers	29.023	5%	32.000	5%	3.000	109%
subtotaal: westers	390.571	63%	433.000	63%	42.000	111%
Surinaams	52.719	8%	45.000	7%	-8.000	86%
Antilliaans	23.593	4%	26.000	4%	3.000	112%
Kaapverdiaans	15.433	2%	14.000	2%	-1.000	91%
Turks	47.927	8%	42.000	6%	-6.000	88%
Marokkaans	42.401	7%	45.000	7%	3.000	107%
overig niet-westers	51.312	8%	82.000	12%	31.000	160%
subtotaal: niet-westers	233.385	37%	255.000	37%	22.000	109%
totaal	623.956	100%	688.000	100%	64.000	110%

Het aantal personen van wie ten minste één ouder in Suriname is geboren daalt licht en dat geld ook voor personen met minstens één in Turkije geboren ouder. Het aantal personen van Antilliaanse en Marokkaanse herkomst groeit nog, maar de toename is klein. Vanuit historisch perspectief gezien, zijn deze ontwikkelingen beperkt. Enerzijds heeft dat te maken met trendverschuivingen in de migratiestromen (meer instroom van overig EU en overig niet-westers), anderzijds is het een gevolg van de gehanteerde omschrijving van herkomstgroepen: de kinderen van personen die behoren tot de tweede generatie van een niet-Nederlandse herkomstgroep zijn Nederlands.

Figuur 5 Bevolking naar diverse herkomstgroepen, realisatie t/m 2015 en prognose

3.2 Bevolking per gebied

Met het Gemeentelijk Bevolkings Prognose Model kunnen verwachtingen voor de stad uitgewerkt worden naar gebieden en buurten. In het algemeen geldt dat de robuustheid van bevolkingsprognoses afneemt naarmate het schaalniveau daalt en naarmate het horizonjaar verder weg ligt. De resultaten kunnen worden uitgesplitst naar leeftijd en geslacht. Hieronder en op de volgende pagina's worden de gebiedsuitkomsten samengevat. Meer gedetailleerde cijfers zijn opgenomen in bijlage 2.

Tabel 5 Prognose gebieden in Rotterdam t/m 2035

	2015		2035		ontwikkeling 2015-'35	
	abs.	aandeel	abs.	aandeel	abs.	index
Stadscentrum	32.125	5%	47.000	7%	14.000	145%
Delfshaven	75.124	12%	79.000	12%	4.000	105%
Overschie	16.770	3%	24.000	4%	7.000	144%
Noord	51.316	8%	55.000	8%	4.000	107%
Hillegersberg-Schiebroek	43.444	7%	46.000	7%	3.000	106%
Kralingen-Crooswijk	52.075	8%	59.000	9%	7.000	113%
Feijenoord	73.079	12%	84.000	12%	11.000	115%
IJsselmonde	58.938	9%	63.000	9%	4.000	107%
Pernis	4.794	1%	5.000	1%	0	105%
Prins Alexander	94.121	15%	97.000	14%	3.000	103%
Charlois	65.308	10%	66.000	10%	1.000	101%
Hoogvliet	34.187	5%	37.000	5%	3.000	108%
Hoek van Holland	10.110	2%	13.000	2%	2.000	124%
Nieuw Mathenesse	19	0%	1.000	0%	1.000	7184%
Rozenburg	12.388	2%	13.000	2%	0	101%
Havens/industrie	167	0%	0	0%	0	110%
totaal	623.965	100%	688.000	100%	64.000	110%

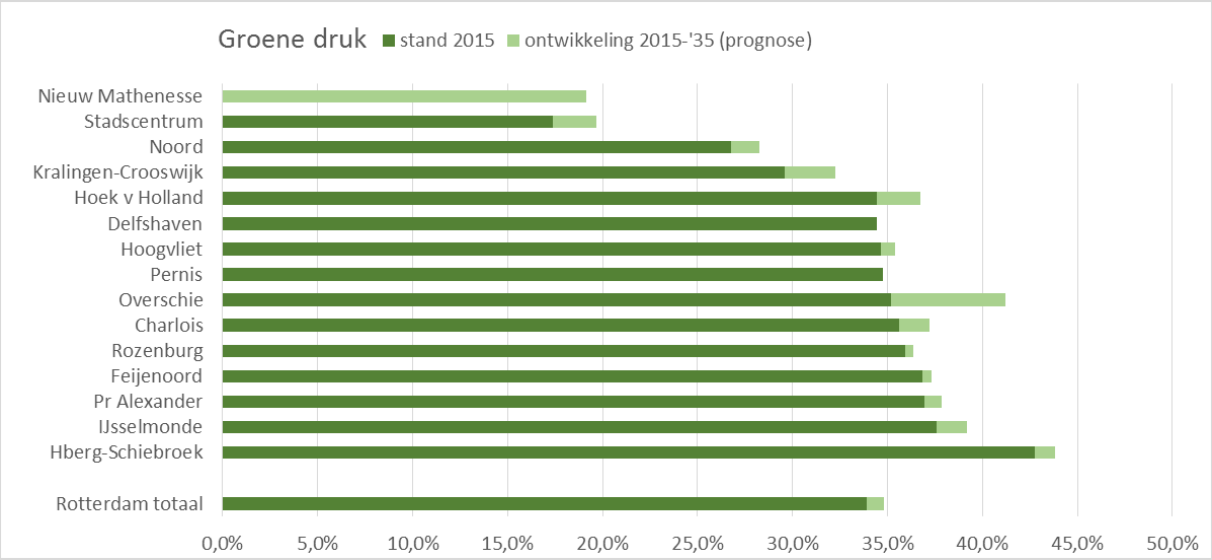
Van de totale geprognosticeerde bevolkingsgroei vindt het grootste deel plaats in de gebieden Stadscentrum en Feijenoord (tot 2035 respectievelijk 14 en 11 duizend inwoners erbij), op enige afstand gevolgd door Overschie (7 duizend). Voor Pernis en Rozenburg wordt verwacht dat de bevolkingsomvang vrijwel stabiel blijft. De overige gebieden groeien naar verwachting met duizend tot vierduizend inwoners. De relatieve groei (index) is veruit het grootst in het ontwikkelingsgebied Nieuw Mathenesse, omdat daar momenteel nog maar weinig mensen wonen.

Per gebied verschilt uiteraard ook de verwachte ontwikkeling van leeftijdsgroepen. Een eerste indruk ontstaat via de begrippen groene en grijze druk. In paragraaf 2.1 werd dit voor geheel Rotterdam in beeld gebracht.

Groene druk geeft de verhouding aan tussen het aantal jeugdigen en het aantal personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep'. Daarnaast is er de zogenaamde grijze druk voor de verhouding tussen het aantal senioren en de productieve leeftijdsgroep. Personen tot en met 19 jaar rekenen we tot de jeugdigen en personen van 20 tot en met 66 jaar tot de productieve leeftijdsgroep (67 jaar is momenteel de pensioengerechtigde leeftijd).

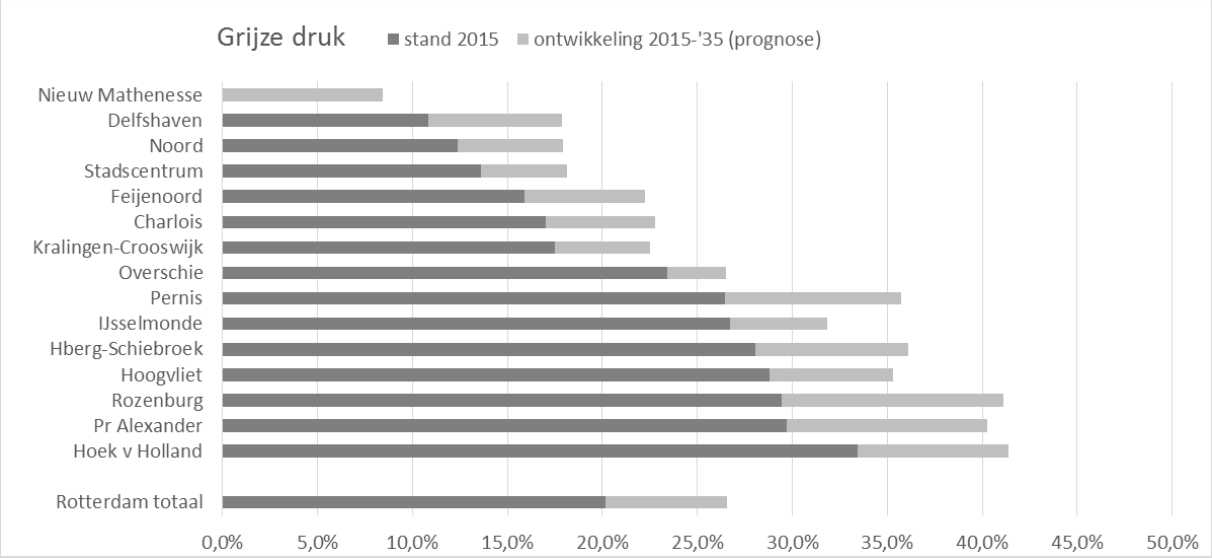
De volgende twee figuren geven de stand en verwachte ontwikkeling per gebied.

Figuur 6 Groene druk per gebied

In Rotterdam als geheel is de groene druk iets minder dan 35 procent en de verwachting is dat dit vrijwel stabiel blijft. In Kralingen-Crooswijk en – vooral – Stadscentrum is de groene druk momenteel aanzienlijk lager dan in Rotterdam totaal, maar wordt voor de komende jaren wel een toename verwacht. De sterkste toename wordt, na ontwikkelingsgebied Nieuw Mathenesse, verwacht voor Overschie. Dat heeft te maken met de geplande nieuwbouw van relatief veel eengezinswoningen in de buurt Zestienhoven.

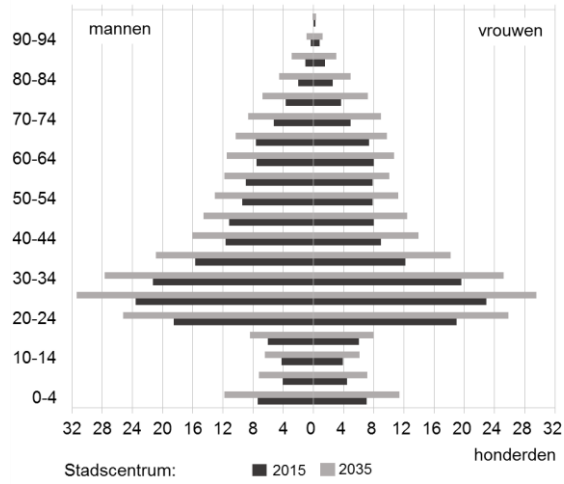
Figuur 7 Grijze druk per gebied

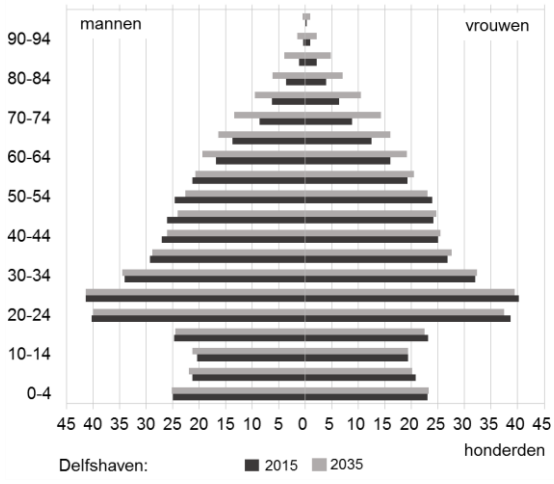

De grijze druk ligt momenteel in Rotterdam op 20 procent en de prognose verwacht tot 2035 een toename met ruim zes procent. Voor alle gebieden wordt een zekere toename van de grijze druk verwacht. Van drie procent in Overschie tot elf procent in Prins Alexander en Rozenburg.

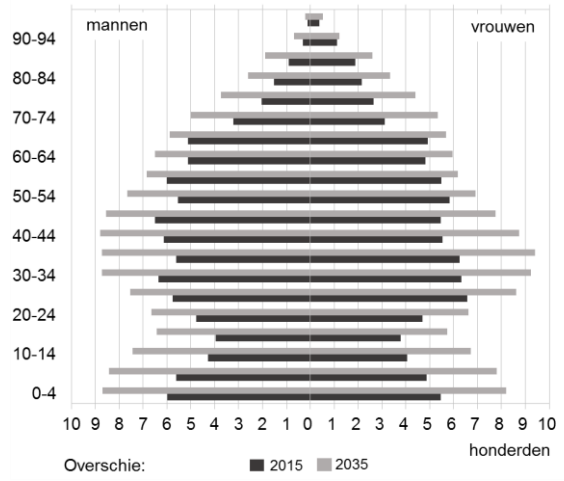
De figuren op de volgende pagina's tonen de bevolkingspiramiden per gebied voor 2015 en 2035.

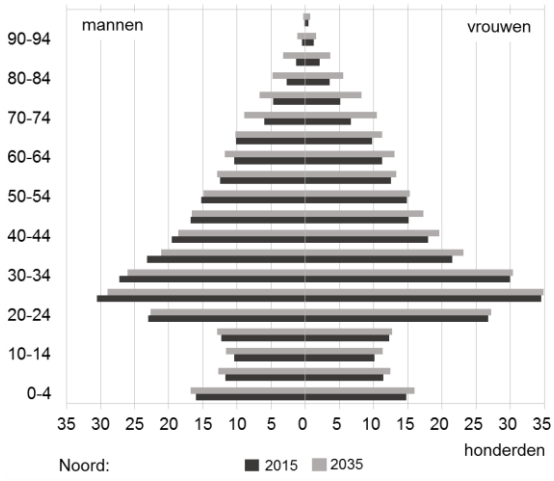
Figuur 8 Bevolkingspiramiden Stadscentrum, Delfshaven

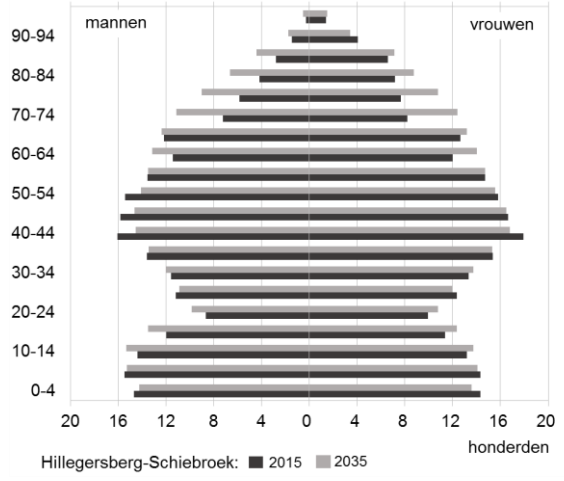

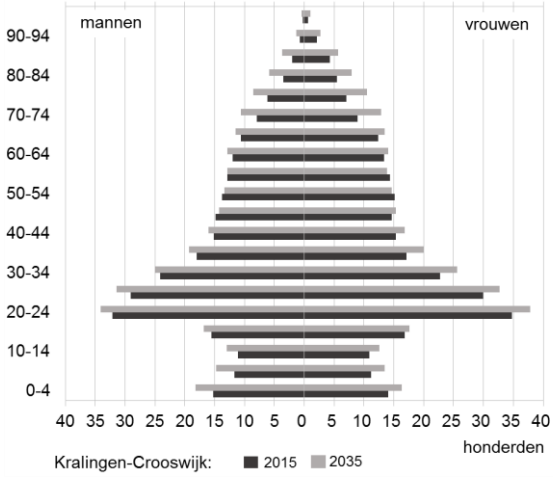
Figuur 9 Bevolkingspiramiden Overschie, Noord

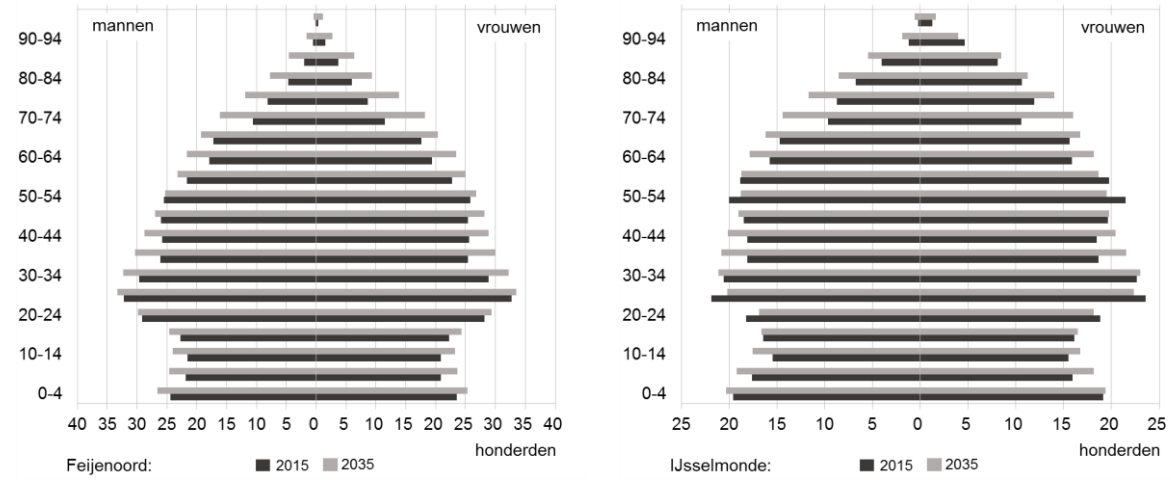

Figuur 10 Bevolkingspiramiden Hillegersberg-Schiebroek, Kralingen-Crooswijk

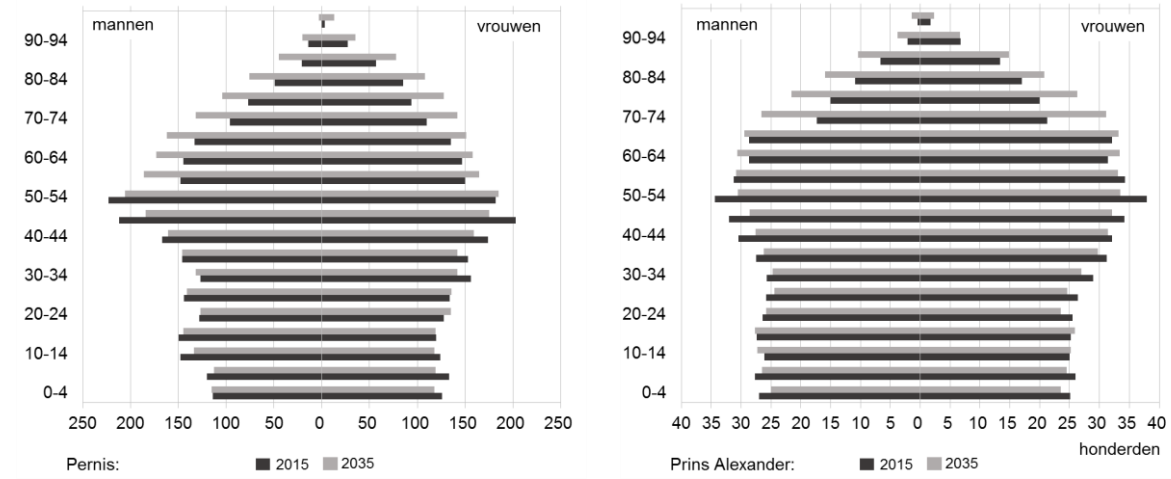

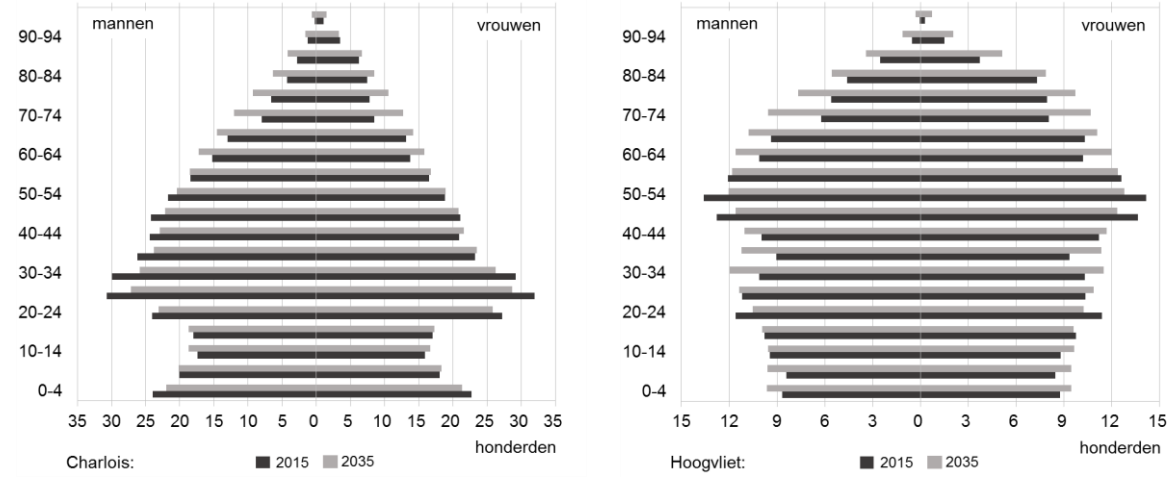
Figuur 11 Bevolkingspiramiden Feijenoord, IJsselmonde

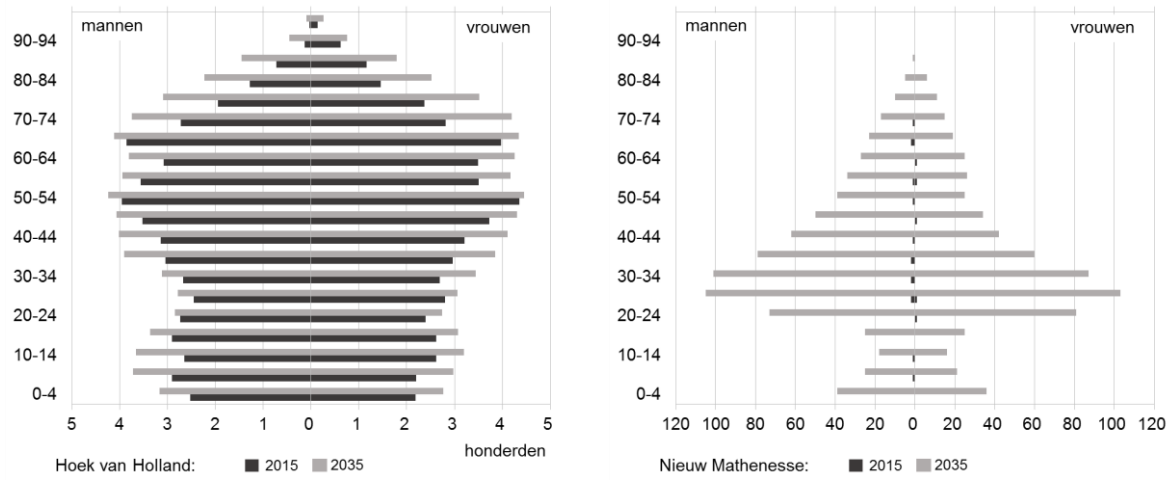
Figuur 12 Bevolkingspiramiden Pernis, Prins Alexander

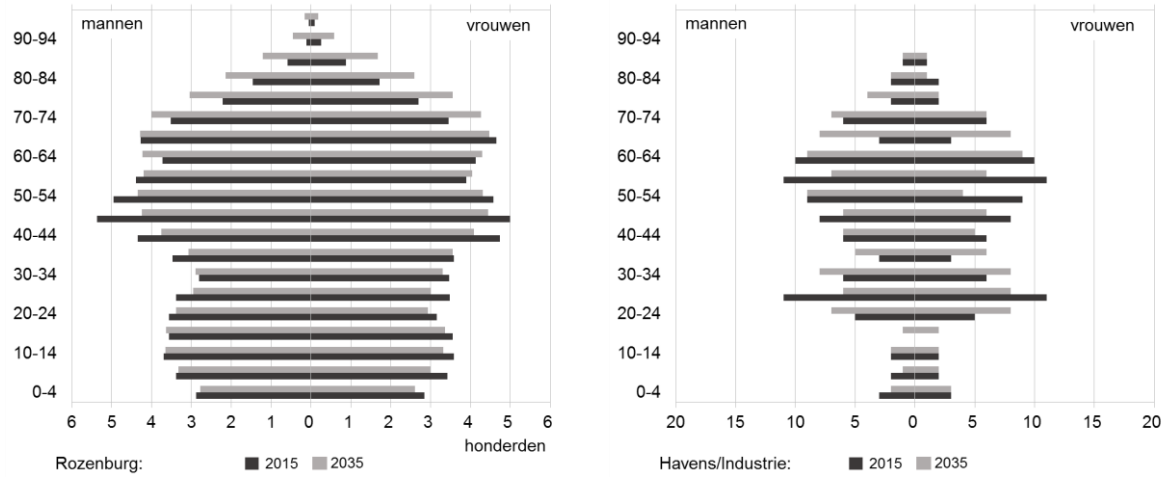
Figuur 13 Bevolkingspiramiden Charlois, Hoogvliet

Figuur 14 Bevolkingspiramiden Hoek van Holland, Nieuw Mathenesse

Figuur 15 Bevolkingspiramiden Rozenburg, Havens en industriegebieden tezamen

4 Huishoudensprognose

Voor Rotterdam als geheel is er een huishoudensprognose opgesteld, die consistent is met de gemeentelijke bevolkingsprognose. Hieronder worden de belangrijkste uitkomsten besproken, na een korte uitleg van de gehanteerde werkwijze. Meer gedetailleerde resultaten zijn te vinden in bijlage 2, tabel B2.2

De werkwijze voor de huishoudensprognose is gebaseerd op een verdeelmodel. Eerst worden zogenaamde headshiprates afgeleid uit de historische bevolkingsgegevens. Dit houdt in dat voor de bevolking per leeftijdsgroep is bepaald, wat de verdeling naar huishoudentype en –positie is. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen particuliere huishoudens en personen in institutionele huishoudens. Voor dit onderscheid is aangesloten bij de omschrijving die het CBS hanteert.

particuliere huishoudens en institutionele huishoudens: omschrijving CBS

- *Particuliere huishoudens: Eén of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf, dus niet-bedrijfsmatig, voorzien in de dagelijkse levensbehoeften.*

- *Personen in Institutionele huishoudens: Een institutioneel huishouden bestaat uit één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en daar bedrijfsmatig worden voorzien in dagelijkse levensbehoeften. Ook de huisvesting vindt bedrijfsmatig plaats. Het gaat om instellingen zoals verpleeg- verzorgings- en kindertehuizen, gezinsvervangende tehuizen, revalidatiecentra en penitentiaire inrichtingen, waarin de personen in principe voor langere tijd (zullen) verblijven.*

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van het Gemeentelijk Bevolking Prognose model (GBPRO). Dit is een softwareprogramma voor het opstellen van bevolkingsprognoses en huishoudensprognoses. Het model berekent de hierboven beschreven verdeling en laat die los op de bevolkingsprognose, waarbij eventuele historische trends worden meegenomen. Er waren geen redenen om in te grijpen op deze algemene werkwijze, behalve dat ervoor gezorgd is dat het aantal personen in institutionele huishoudens naar de toekomst toe constant blijft. Dit in verband met de verwachting dat ouderen in de toekomst langer zelfstandig zullen blijven wonen.

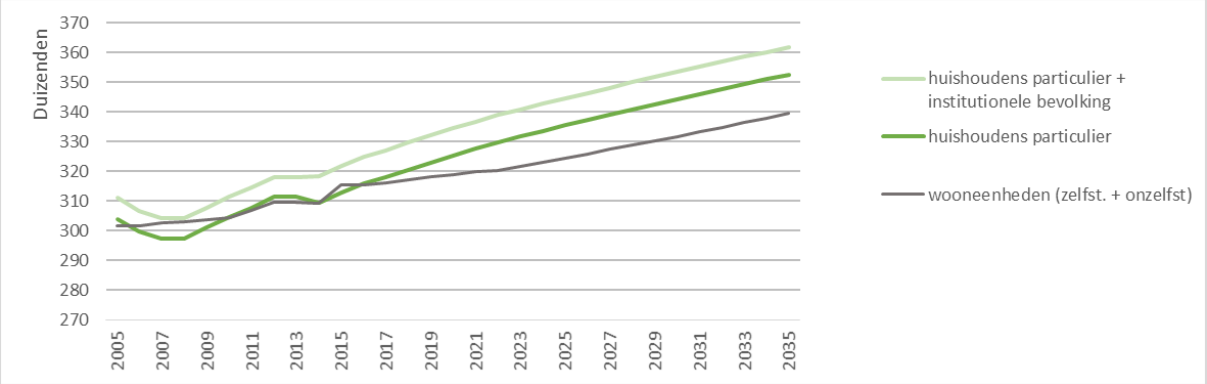
In het vervolg van deze paragraaf worden de belangrijkste uitkomsten besproken. Meer gedetailleerde resultaten zijn te vinden in bijlage 2, tabel B2.2

Op 1 januari 2015 telde Rotterdam bijna 313 duizend particuliere huishoudens en bijna 9 duizend personen in institutionele huishoudens. Personen in institutionele huishoudens vormen meestal een eenpersoonshuishouden, dus tezamen gaat het om ruim 321 duizend huishoudens. In 2035 zullen er volgens de doorrekeningen 352 duizend *particuliere* huishoudens zijn. Het aantal personen *institutionele* huishoudens is constant verondersteld. Dat betekent een groei met bijna 40 duizend particuliere huishoudens in de tussenliggende periode.

Op 1 januari 2015 telde Rotterdam 301.000 woningen en 14.299 onzelfstandige wooneenheden (studenten-, zorgunits e.d.). Tezamen gaat het om ruim 315 duizend wooneenheden. Volgens het gemeentelijk woningbouwprogramma groeit de woningvoorraad met bijna 24 duizend woningen (zie paragraaf 2, veronderstellingen). Als we aannemen dat het aantal *onzelfstandige* wooneenheden in de toekomst constant blijft, dan stijgt het totale aantal wooneenheden ook met 24 duizend. Dat is dus minder dan de geprognosticeerde huishoudenontwikkeling van 40 duizend.

De onderstaande figuur toont de hierboven geschetste ontwikkeling van huishoudens en wooneenheden en plaatst ze in historisch perspectief.

Figuur 16 Ontwikkeling huishoudens en wooneenheden: historie 2005-2015 en prognose 2015-2035

Als de geprognosticeerde huishoudenontwikkeling werkelijkheid wordt, dan zal in praktijk het verschil met de wooneenheden waarschijnlijk kleiner blijven dan hierboven getoond. Het aantal onzelfstandige wooneenheden zal wellicht niet constant blijven, maar toenemen. Een andere ontwikkeling zou kunnen zijn dat de leegstand daalt en/of dat jonge eenpersoonshuishoudens, bijvoorbeeld studenten, wat vaker bij elkaar op één adres zouden wonen dan nu het geval is. Deze ontwikkelingen worden ook wel aangeduid als zogenaamde sponseffecten die zich kunnen voordoen in de stad. Zie bijvoorbeeld de publicatie van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) “De stad: magneet, roltrap en spons” met bijdragen van diverse regio’s, waaronder de gemeente Rotterdam.

De huishoudensprognose maakt onderscheid naar de volgende typen van particuliere huishoudens: eenpersoonshuishoudens, paren zonder kinderen, paren met kinderen, eenoudergezinnen en overige huishoudens.

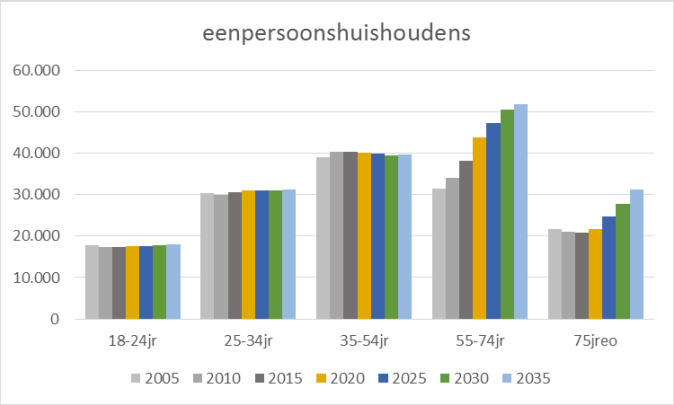
Tabel 6 Prognose huishoudens naar type in Rotterdam t/m 2035

	2015		2035		ontwikkeling 2015-'35	
	abs.	aandeel	abs.	aandeel	abs.	index
eenpersoonshuishoudens	147.888	47%	173.000	49%	25.000	117%
paren zonder kinderen	67.063	21%	68.000	19%	1.000	101%
paren met kinderen	59.728	19%	67.000	19%	7.000	112%
eenoudergezinnen	33.638	11%	40.000	11%	7.000	120%
overig	4.513	1%	5.000	1%	0	106%
totaal particuliere huishoudens	312.830	100%	352.000	100%	40.000	113%
institutionele bevolking	8.961		9.000		0	
totaal	321.791		361.000		40.000	110%

Het aantal eenpersoonshuishoudens groeit naar verwachting het hardst, op afstand gevolgd door paren met kinderen en eenoudergezinnen (respectievelijk 25 duizend, 7 duizend en 7 duizend huishoudens erbij). Het aantal paren zonder kinderen en de overige huishoudens blijven nagenoeg gelijk.

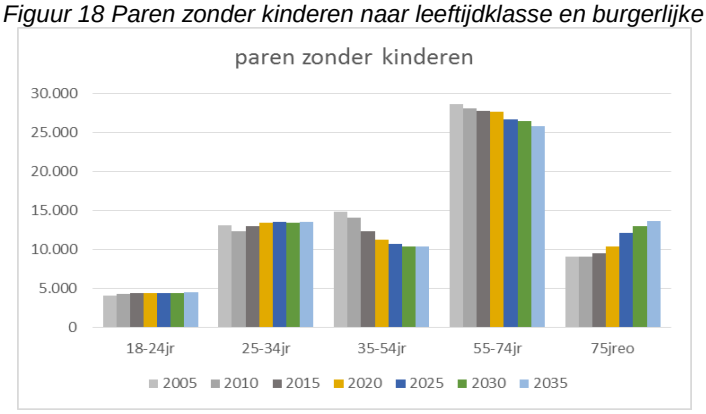
De hierna volgende figuren tonen telkens de particuliere huishoudentypen naar leeftijdsklasse. Bij meerpersoonshuishoudens gaat het om de leeftijd van het oudste lid. De grijze staven hebben betrekking op het verleden, de gekleurde staven zijn prognose uitkomsten.

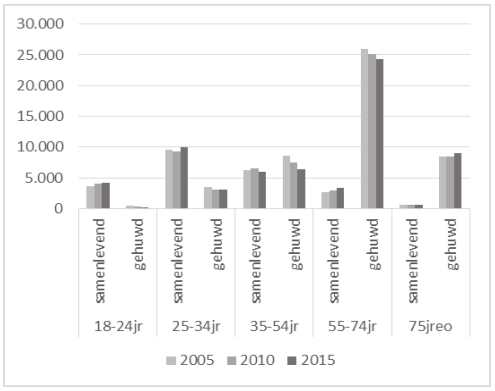
Figuur 17 Eenpersoonshuishoudens naar leeftijdklasse

De toename van eenpersoonshuishoudens in de afgelopen jaren werd veroorzaakt door personen in de leeftijdklasse 55-74 jaar. In de komende jaren zal deze groep verder groeien en op termijn, als de 75 jarige leeftijd wordt bereikt, ook zorgen voor een toename van het aantal alleenstaande 75 plussers.

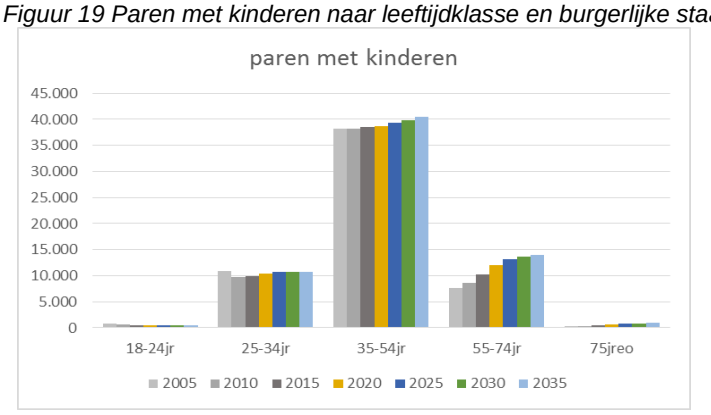
Figuur 18 Paren zonder kinderen naar leeftijdklasse en burgerlijke staat

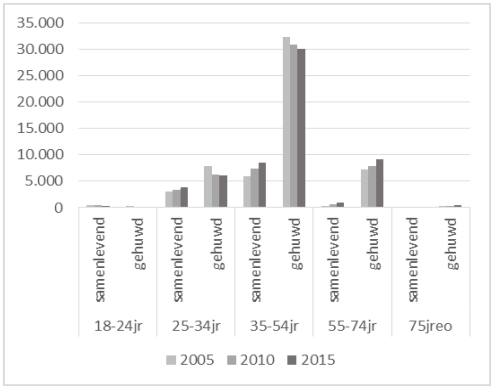

Het aantal paren zonder kinderen blijft naar verwachting stabiel maar er vinden wel verschuivingen plaats wat betreft de leeftijdverdeling en de burgerlijke staat. De daling van het aantal 35-54 en 55-74 jarige hoofden is opvallend. Dit heeft vooral te maken met een daling van het aantal gehuwde paren.

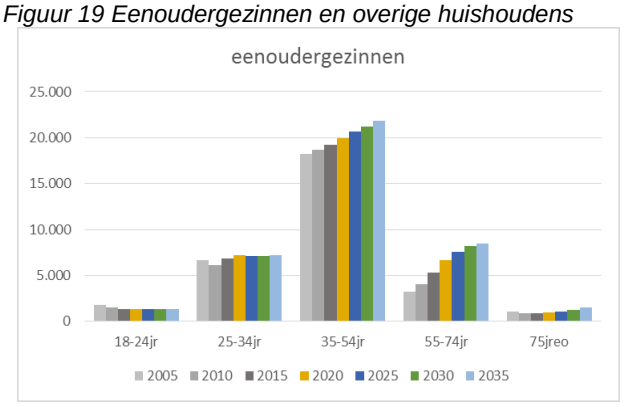
Figuur 19 Paren met kinderen naar leeftijdklasse en burgerlijke staat

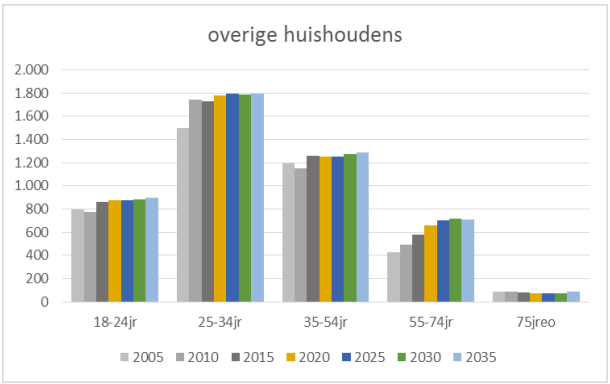

De toekomstige toename van paren met kinderen moet vooral worden toegeschreven aan ouders in de leeftijdklasse 55-74 jaar. Hierbij spelen twee ontwikkelingen. Enerzijds neemt de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen geleidelijk toe. Anderzijds wonen kinderen langer bij hun ouders.

Figuur 19 Eenoudergezinnen en overige huishoudens

De verwachte toename van het aantal eenoudergezinnen vindt volledig plaats bij de 35-54 en 55-74 jarige ouders. Hierbij spelen scheidingen een rol en wellicht ook de hierboven genoemde trend van het langer bij ouders blijven wonen van thuiswonende kinderen.
De omvang van de groep overige huishoudens is klein in vergelijking met de andere huishoudentypen. Dit aantal blijft volgens de prognose nagenoeg gelijk en er worden geen grote verschuivingen qua leeftijd verwacht.

Bijlage 1. Notitie veronderstellingen

Notitie voorjaar 2015

Deze notitie bevat de veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de bevolkingsprognose Rotterdam 2015. Het gaat om veronderstellingen voor de periode 2015-2034 ten aanzien van geboorte, sterfte, buitenlandse migratie, binnenlandse migratie en tevens woningvoorraad, bewoonde voorraad en bewoonde adressen.
Zoals ook bij de vorige gemeentelijke prognoses het geval was, komen de veronderstellingen tot stand onder begeleiding van een ambtelijke begeleidingscommissie. Naast de opdrachtgever (Bestuurs- en Concernondersteuning, afd. Bestuursadvisering) waren daarin de volgende clusters vertegenwoordigd: Stadsontwikkeling, Dienstverlening en Maatschappelijke Ontwikkeling.

1 Geboorte

Onderstaande tabel laat zien dat het jaarlijks aantal geboorten in de laatste paar jaren rond de achtduizend schommelt. De toekomstverwachting aanzien van geboorte wordt uitgedrukt via het Totale Vruchtbaarheids Cijfer (TVC). Het TVC is een schatting van het gemiddeld aantal levendgeboren kinderen per vrouw. Het TVC wordt berekend op basis van Leeftijdspecifieke Vruchtbaarheids Cijfers (LVC) [2].

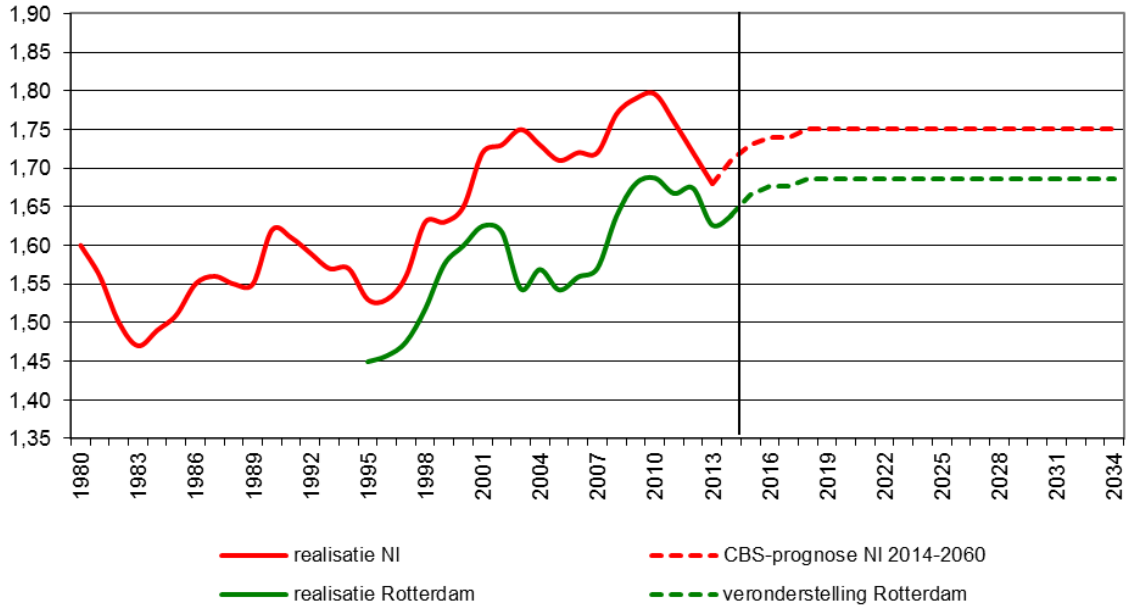
Tabel B1.1 Historische ontwikkeling geboorten en vruchtbaarheidcijfers leeftijdspecifiek (LVC), totaal (TVC)

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
geboorten								
Rotterdam	7.151	7.679	7.273	7.953	8.025	8.102	7.919	8.017
Rozenburg	180	148	126					
totaal	7.331	7.827	7.399	7.953	8.025	8.102	7.919	8.017
LVC per 1000 vrouwen								
15 tm 19 jr	19,3	20,4	13,7	14,3	12,4	10,9	8,5	8,8
20 tm 24 jr	61,6	63,9	54,0	46,2	47,6	47,4	44,2	41,4
25 tm 29 jr	82,2	84,3	82,4	88,2	87,3	86,5	88,5	85,0
30 tm 34 jr	82,7	91,4	96,8	112,4	110,1	111,6	109,0	111,9
35 tm 39 jr	35,6	49,7	52,7	64,0	64,5	65,6	62,8	66,8
40 tm 44 jr	7,5	9,2	9,5	13,3	12,6	13,7	13,1	14,8
45 tm 49 jr	0,5	1,0	0,7	0,5	0,6	0,7	0,7	0,9
TVC	1,449	1,600	1,542	1,687	1,668	1,674	1,626	1,639

De leeftijdspecifieke vruchtbaarheidscijfers zijn in de loop der jaren verschoven. Bij vrouwen tot 25 jaar is het vruchtbaarheidscijfer gedaald en in de leeftijdgroep 30 t/m 44 is deze duidelijk toegenomen.
Het TVC is in de periode 1995-2010 gestegen met ruim twee tiende kind, en sindsdien tot 2014 gedaald met vijf honderdste kind.

[2] Het totaal vruchtbaarheidscijfer (TVC) is een schatting voor het gemiddeld aantal kinderen dat een vrouw krijgt, indien de in een bepaald jaar waargenomen leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers (LVC) gedurende haar leven zouden gelden. Het cijfer wordt berekend door het aantal in een jaar geboren kinderen per leeftijdsjaar van de moeder te delen op het totaal aantal vrouwen van die leeftijd, en vervolgens de uitkomsten hiervan te sommeren over de vruchtbare levensjaren.

Figuur B.1.1 Ontwikkeling Totaal Vruchtbaarheidscijfer (TVC), realisaties Rotterdam en Nederland, CBS prognose Nederland

Het bovenstaande leidt tot de volgende veronderstelling ten aanzien van de geboorte:

Afleiding historische trend: leeftijdspecifieke vruchtbaarheidscijfers worden afgeleid op basis van de jaren 2012, 2013 en 2014. Daarmee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de geconstateerde verschuivingen van de leeftijdspecifieke vruchtbaarheidscijfers.
Toekomst: Totaal vruchtbaarheidscijfer ontwikkelt zich parallel aan de CBS-verwachting. Het gemiddelde verschil van de afgelopen drie jaar blijft gehandhaafd. Dit betekent een stijging in eerste drie prognosejaren, vanaf 2018 stabilistatie op 1,686 kind.

2. Sterfte

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het aantal Rotterdamse sterfgevallen in de afgelopen jaren.

Tabel B1.2 Historische ontwikkeling sterfte Rotterdam

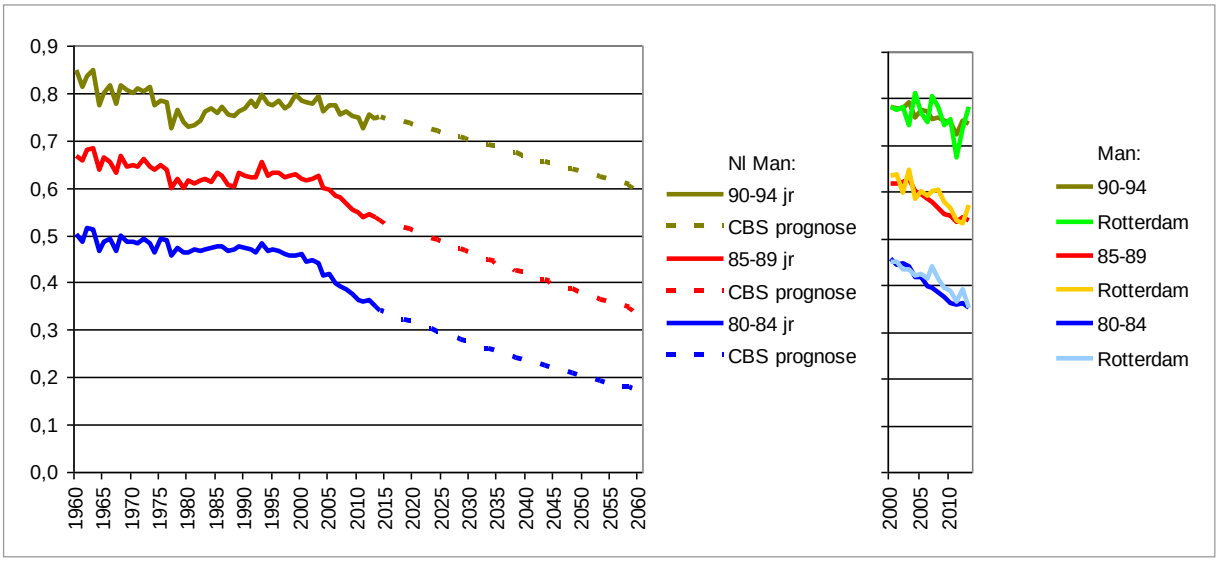
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Rotterdam	6.776	6.580	5.813	5.497	5.432	5.584	5.652	5.215
Rozenburg	74	87	103					
totaal	6.850	6.667	5.916	5.497	5.432	5.584	5.652	5.215

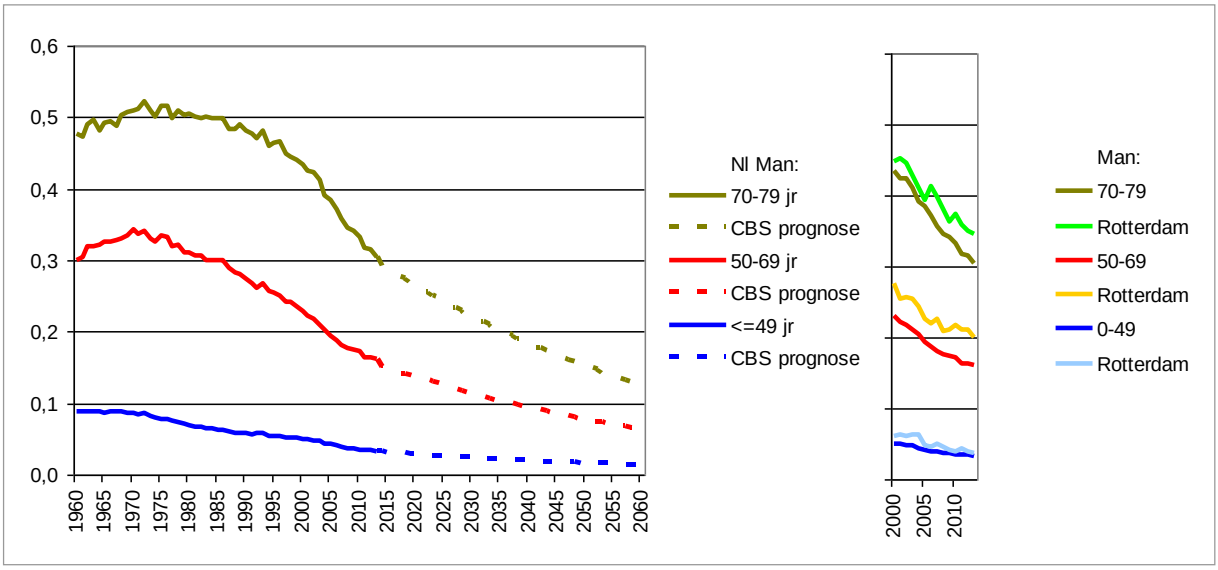
Het is opvallend dat ondanks de bevolkingsgroei van de afgelopen jaren, het aantal sterfgevallen is gedaald. Dit hangt samen met het feit dat de sterftekansen in de afgelopen tijd zijn gedaald.

Om de toekomstige ontwikkelingen te kunnen schatten, worden de sterftekansen-naar-leeftijd voor toekomstige jaren berekend. Hiertoe worden de dalende trends in de sterftekansen doorgetrokken. Het CBS gebruikt daarvoor een model dat voor de lange termijn uitgaat van de stabiele, dalende trend in de sterftekansen in West-Europa.

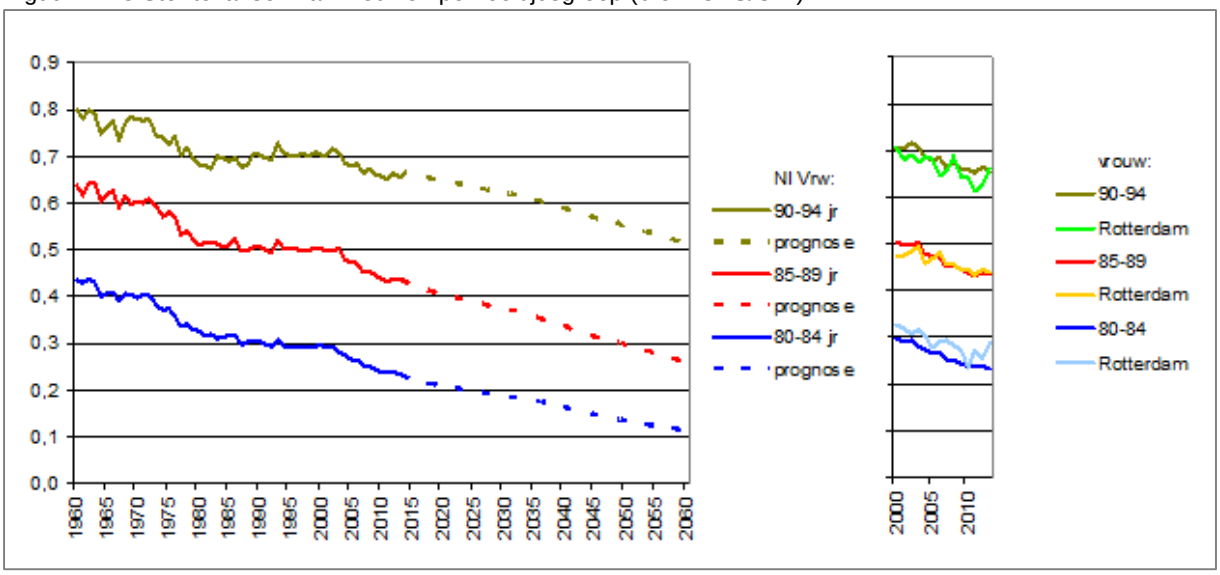
Op de volgende pagina's worden een aantal relevante ontwikkelingen op het gebied van sterftekansen getoond. Het linker gedeelte van elke figuur geeft voor Nederland als geheel telkens de historische en verwachte sterftekansen volgens het CBS (langetermijn prognose 2014-2060). Het rechter gedeelte zoomt in op de afgelopen jaren en toont naast de landelijke ontwikkelingen, in lichtere kleuren, die voor Rotterdam.

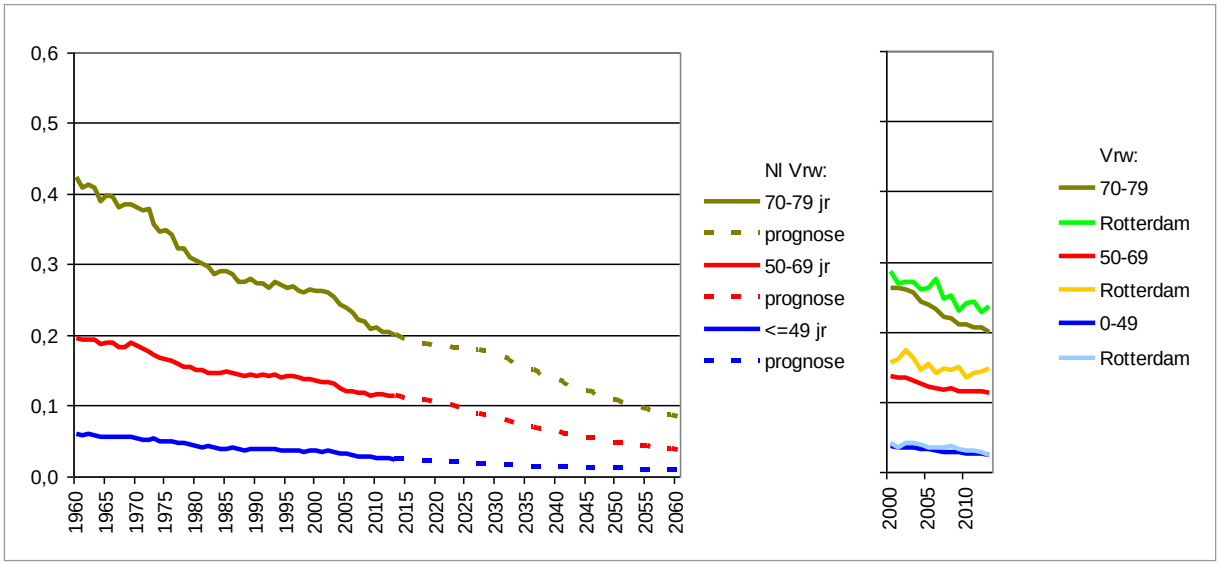
Figuur B.1.2 Sterftekansen van mannen per leeftijdsgroep (bron: CBS/OBI)

Figuur B.1.3 Sterftekansen van vrouwen per leeftijdsgroep (bron: CBS/OBI)

De rechter delen van de bovenstaande figuren laten zien dat de sterftekansen voor 50-69 en 70-79 jarigen bij zowel mannelijke als vrouwelijke Rotterdammers in de afgelopen jaren wat hoger lagen dan landelijk gemiddeld, maar wel dalen, vrijwel parallel aan de landelijke ontwikkeling volgens het CBS.

Het bovenstaande leidt tot de volgende veronderstellingen ten aanzien van de sterfte

Historische trends: sterftecijfers worden afgeleid op basis van het meest recente driejaarsgemiddelde (2011 t/m 2014). Toekomst: de leeftijdspecifieke sterftekansen ontwikkelen zich parallel aan de landelijke CBS-verwachtingen per geslacht.

3. Buitenlandse migratie en vestiging/vertrek onbekend

Onderstaande tabel geeft de gerealiseerde buitenlandse migratiestromen ten opzichte van de landelijke ontwikkelingen, alsmede de gerealiseerde administratieve correcties.

Tabel B1.3 Historie buitenlandse migratie Rotterdam en aandeel ten opzichte van Nederland

	Rdam immigratie	Rdam % immigratie t.o.v. Nl	Rdam emigratie	Rdam % emigratie t.o.v. Nl	Rdam buitenlands saldo (excl admin corr)	Rdam saldo onbekend / admin.corr.	Rdam buitenlands saldo (incl admin corr)
	(a)		(b)		(a-b)	(c)	(a-b+c)
2000	9.593	7,22%	2.975	4,86%	6.618	-1.923	4.695
2001	9.257	6,94%	3.032	4,79%	6.225	-886	5.339
2002	8.028	6,62%	3.426	5,13%	4.602	-1.332	3.270
2003	8.312	7,95%	3.976	5,77%	4.336	-3.703	633
2004	6.930	7,37%	5.116	6,82%	1.814	-3.765	-1.951
2005	5.821	6,31%	5.085	6,10%	736	-5.712	-4.976
2006	6.180	6,11%	5.361	5,89%	819	-4.877	-4.058
2007	7.570	6,48%	5.082	5,57%	2.488	-3.370	-882
2008	9.635	6,71%	5.227	5,80%	4.408	-1.919	2.489
2009	9.694	6,62%	5.037	5,90%	4.657	-1.072	3.585
2010	10.573	6,85%	5.569	6,09%	5.004	-2.451	2.553
2011	11.750	7,21%	6.612	6,23%	5.138	-2.266	2.872
2012	10.786	6,81%	6.901	6,25%	3.885	-6.065	-2.180
2013	10.401	6,31%	7.398	6,31%	3.003	-3.870	-867
2014	10.814	5,91%	7.664	6,27%	3.150	-1.478	1.672
		% immigratie t.o.v. Nl		% emigratie t.o.v. Nl		saldo onbek. / admin. corr.	
gem10jr:		6,80%		5,79%		-2.909	
gem5jr:		6,76%		6,16%		-3.145	
gem2jr:		**6,56%**		**6,28%**		-2.674	

In overleg met de begeleidingscommissie is besloten om de veronderstellingen voor immigratie en emigratie te baseren op het gemiddelde van de afgelopen twee jaren. Zie de onderste regel van tabel 3. Het saldo onbekend voor een bepaald kalenderjaar komt tot stand door saldering van alle registraties bij de afdeling Publiekszaken van “Vertrek Onbekend Waarheen” (VOW) met alle registraties “vestiging vanuit onbekende herkomst” (als uitkomst van Adres In Onderzoek).

De Afdeling Expertise Burgerzaken geeft aan dat het beleid op dit gebied sinds 2014 is veranderd. Burgers hebben nu meer mogelijkheden om zelf een onterechte VOW-registratie te corrigeren. Hierdoor wordt verwacht dat de toename van het aantal VOW-ers in de toekomst minder snel zal verlopen. Hetzelfde geldt voor de toename van de registraties “(her)vestiging vanuit onbekende herkomst”

Tabel B1.4 Ontwikkeling jaarlijkse registraties VOW, hervestiging en saldo onbekend, gerealiseerd en verondersteld

	gerealiseerd					verondersteld							
	2010	2011	2012	2013	2014**	2015	2016	2017	2018	2019	2020-'24 gem.p.j.	2025-'29 gem.p.j.	2030-'34 gem.p.j.
vestiging vanuit onbekende herkomst*	5.256	4.935	4.626	5.164	4.472	3.300	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100
vertrek met onbekende bestemming (VOW)	8.032	7.565	10.628	8.839	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
saldo vestiging/vertrek onbekend	-2.776	-2.630	-6.002	-3.675	-1.528	-2.700	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900

*) = uitkomsten "adres in onderzoek"
**) voorlopige cijfers

veronderstellingen ten aanzien van buitenlandse migratie en administratieve correcties:

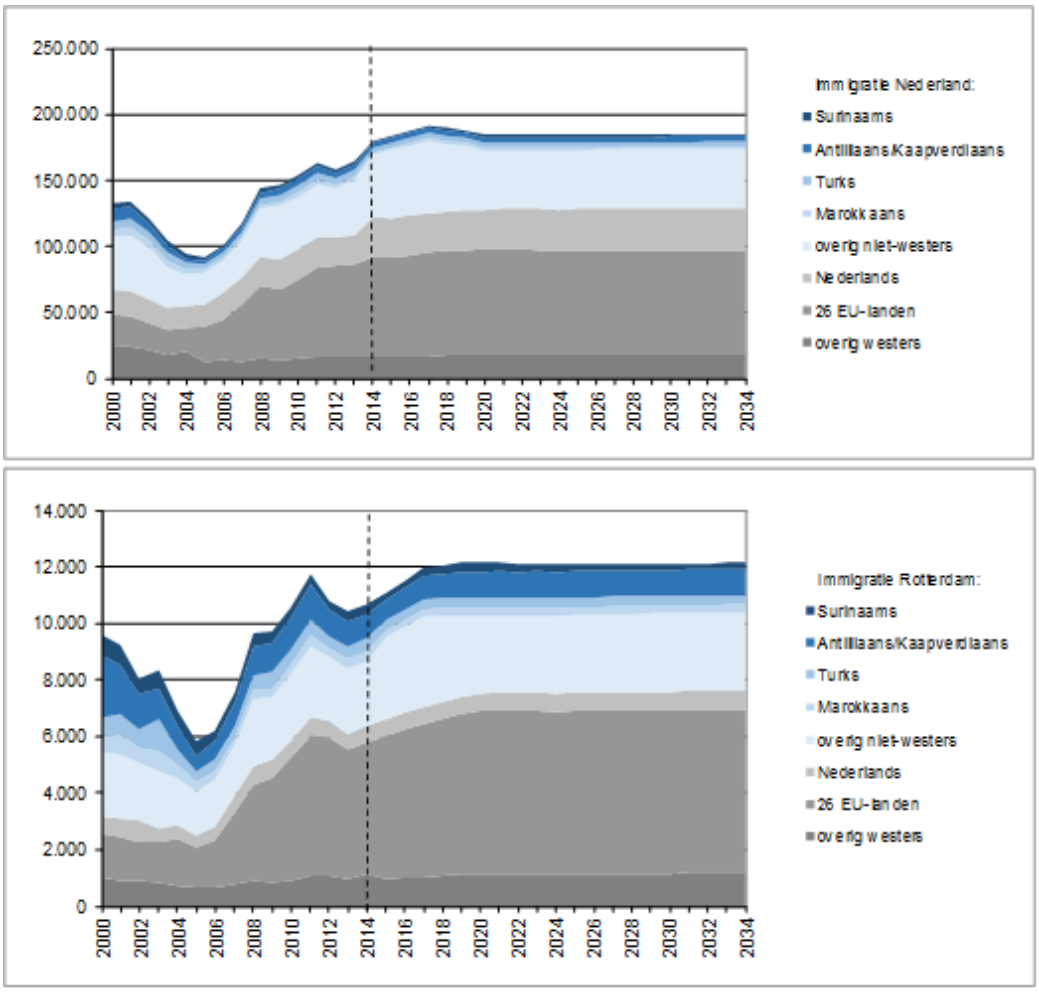
Voorgesteld wordt om de vijfjaarsgemiddelden als basis te nemen. Immigratie: geleidelijke ontwikkeling naar 6,56% van de verwachte landelijke instroom vanaf 2020. Emigratie: geleidelijke afname naar 6,28% van de verwachte landelijke uitstroom vanaf 2020. Administratieve correcties: Dit wordt vastgesteld op jaarlijks 2875 personen vanaf 2016.

De figuren en tabel hieronder geven een uitwerking van de veronderstellingen.

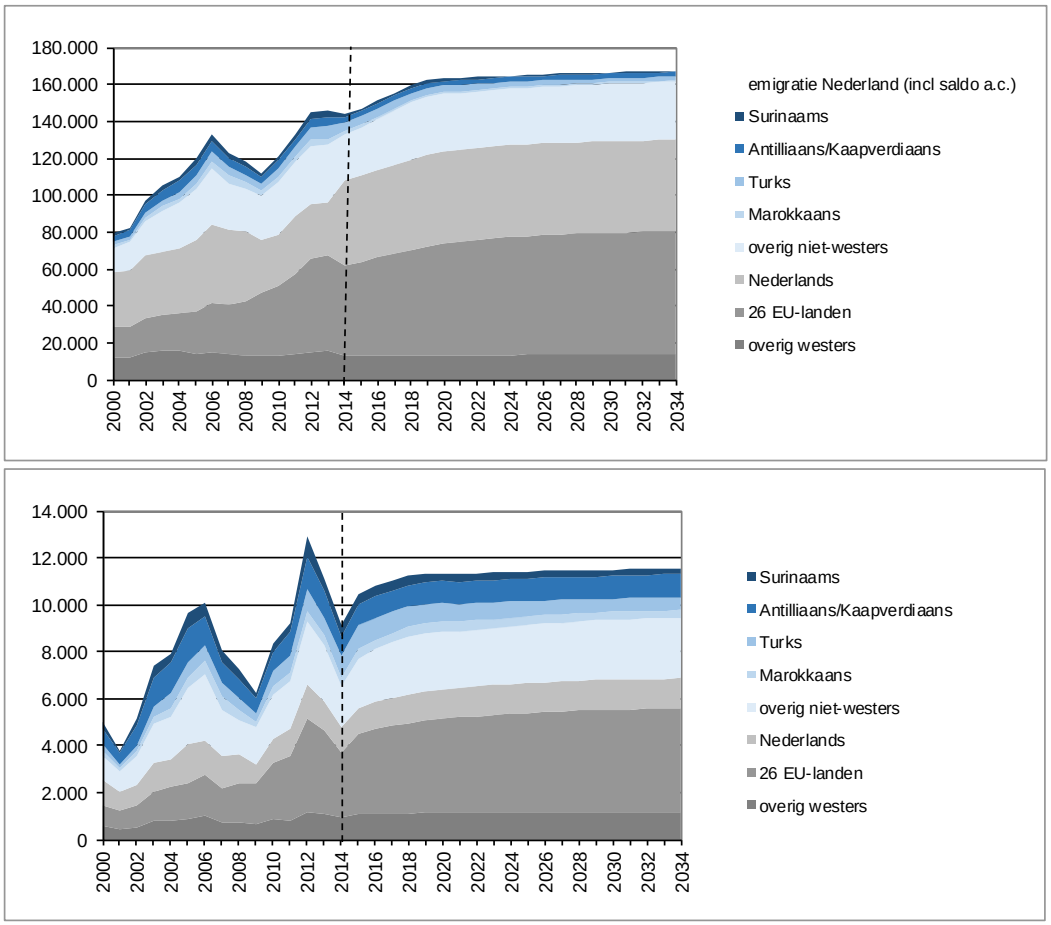
Opmerkingen:

- Een overzicht van de wijze waarop de buitenlandse migratie is afgeleid uit de landelijke CBS prognose van december 2014, is opgenomen als bijlage.
- Voor inhoudelijke informatie over de gehanteerde landelijke CBS prognose, zie van Duin e.a., december 2014.
- Eind 2015 zal het CBS een landelijke Kernprognose publiceren voor de middellange termijn. Ten opzichte van de hier gehanteerde CBS prognose van 2014 worden er waarschijnlijk méér asielmigranten verwacht.

Figuur B.1.4 Immigratie Nederland en Rotterdam: historie en verwachte toekomstige ontwikkeling

Figuur B.1.5 Emigratie Nederland en Rotterdam: historie en verwachte toekomstige ontwikkeling

Tabel B.1.5 uitwerking toekomstige ontwikkeling buitenlandse migratie

	immigratie: aanname geleidelijke ontw ikkeling naar 6,56% van Nl (vanaf 2020) (a)	emigratie: aanname geleidelijke ontw ikkeling naar 6,28% van Nl (vanaf 2020) (b)	resulterend buitenlands saldo (a-b)	saldo onbekend / admin.corr. aanname in overleg met afd. Publiekszaken (c)	buitenlands saldo inclusief saldo onb./ admin.corr. (a-b+c)
2015	11.082	7.722	3.360	-2.731	629
2016	11.521	7.914	3.607	-2.873	734
2017	11.949	8.140	3.809	-2.873	936
2018	12.047	8.343	3.704	-2.873	832
2019	12.136	8.465	3.671	-2.873	798
2020	12.131	8.472	3.658	-2.873	786
2021	12.128	8.429	3.699	-2.873	826
2022	12.113	8.456	3.657	-2.873	785
2023	12.114	8.484	3.630	-2.873	757
2024	12.097	8.509	3.588	-2.873	715
2025	12.105	8.537	3.568	-2.873	695
2026	12.103	8.562	3.541	-2.873	669
2027	12.108	8.580	3.528	-2.873	655
2028	12.110	8.593	3.517	-2.873	644
2029	12.112	8.600	3.512	-2.873	639
2030	12.116	8.624	3.492	-2.873	620
2031	12.120	8.642	3.478	-2.873	605
2032	12.123	8.657	3.466	-2.873	593
2033	12.125	8.671	3.454	-2.873	581
2034	12.130	8.684	3.446	-2.873	574

4 Woningvoorraad, bewoonde voorraad, bewoonde adressen

Woningmarktverwachtingen spelen een belangrijke rol in de gemeentelijke demografische prognose.
De veronderstellingen voor jaarlijkse geboorte, sterfte en migratie leiden tot een potentiële bevolking, waarvoor ook nagegaan kan worden of (en hoe) deze zich in Rotterdam zal huisvesten.
Daarvoor is een veronderstelling nodig over de ontwikkeling van het aantal woonadressen. Een woonadres kan bestaan uit een woning maar het kan ook een “bewoonde andere ruimte” ofwel een BAR betreffen. Dat zijn bijvoorbeeld woonboten, woonwagens of onzelfstandige wooneenheden.

Voor veronderstellingen ten aanzien van de toekomst kijken we eerst naar het verleden.

Tabel B.1.6 Gerealiseerde woningmarkt-ontwikkelingen: woningvoorraad, bevolking, gemiddelde woning/adresbezetting

a) woningen en bewoonde adressen

	woningvoorraad				bewoonde andere ruimten (BAR)	bewoonde adressen totaal
	totaal	waarvan				
		administratieve leegstand	% admin. leegstand	bewoond		
	a	b	b/a	c	d	c+d
2000	*283.930*	*20.794*	*7,32%*	*263.136*	*9.528*	*272.664*
2001	*285.178*	*21.839*	*7,66%*	*263.339*	*9.585*	*272.924*
2002	*286.532*	*23.282*	*8,13%*	*263.250*	*9.762*	*273.012*
2003	*287.205*	*24.015*	*8,36%*	*263.190*	*10.095*	*273.285*
2004	*286.967*	*24.247*	*8,45%*	*262.720*	*10.114*	*272.834*
2005	*285.933*	*24.060*	*8,41%*	*261.873*	*9.904*	*271.777*
2006	*287.161*	*25.650*	*8,93%*	*261.511*	*8.806*	*270.317*
2007	*288.150*	*26.209*	*9,10%*	*261.941*	*8.619*	*270.560*
2008	*288.865*	*25.877*	*8,96%*	*262.988*	*8.484*	*271.472*
2009	*289.335*	*23.926*	*8,27%*	*265.409*	*8.599*	*274.008*
2010	289.779	22.228	7,67%	267.551	8.795	276.346
2011	297.312	22.690	7,63%	274.622	9.603	284.225
2012	297.890	22.711	7,62%	275.179	11.540	286.719
2013	298.728	21.252	7,11%	277.476	10.768	288.244
2014	299.685	19.772	6,60%	279.913	9.493	289.406
Rozenburg 2014	5.712	193	3,38%	5.519	32	5.551
ontwikkeling '10-'14 excl Rozenburg	4.194	-2.649	-1,07%	6.843	666	7.509

Tabel 6 vervolg

b. bevolking

	totaal	waarvan in woning	waarvan in BAR
	e	f	g
2000	592.660	568.200	24.460
2001	595.389	570.880	24.509
2002	598.467	573.202	25.265
2003	599.859	573.594	26.265
2004	599.544	572.924	26.620
2005	596.597	570.373	26.224
2006	588.718	564.795	23.923
2007	584.046	561.036	23.010
2008	582.949	560.061	22.888
2009	587.161	563.834	23.327
2010	592.939	568.591	24.348
2011	610.412	584.179	26.233
2012	616.450	586.839	29.611
2013	616.319	588.759	27.560
2014	618.109	593.035	25.074
Rozenburg 2014	12.375	12.269	106
ontwikkeling '10-'14 excl Rozenburg	12.795	12.175	620

c. gemiddelde woningbezetting, adresbezetting

	gemiddelde woning-bezetting	gemiddelde BEWOONDE woning-bezetting	gemiddelde adres-bezetting
	e/a	f/c	e/(c+d)
2000	*2,0873*	*2,159*	2,1736
2001	*2,0878*	*2,168*	2,1815
2002	*2,0887*	*2,177*	2,1921
2003	*2,0886*	*2,179*	2,1950
2004	*2,0892*	*2,181*	2,1975
2005	*2,0865*	*2,178*	2,1952
2006	*2,0501*	*2,160*	2,1779
2007	*2,0269*	2,142	2,1587
2008	*2,0181*	2,130	2,1474
2009	*2,0293*	2,124	2,1429
2010	2,0462	2,125	2,1456
2011	2,0531	2,127	2,1476
2012	2,0694	2,133	2,1500
2013	2,0631	2,122	2,1382
2014	2,0625	2,119	2,1358
Rozenburg 2014	2,1665	2,223	2,2293
ontwikkeling '10-'14 excl Rozenburg	0,0164	-0,0065	-0,0099

Een belangrijke conclusie is dat de bevolkingsontwikkeling van de afgelopen jaren weinig samenhing met de totale woningvoorraadontwikkeling, maar meer met de ontwikkeling van de bewoonde woningvoorraad en de bewoonde adressen. Daarom worden hieronder veronderstellingen opgesteld voor de toekomstige ontwikkeling van de bewoonde woningvoorraad en bewoonde adressen.

Op basis van de woningbouwprogramma's "Stad Totaal" en "Extra Zuid (aangeleverd door het cluster Stadsontwikkeling, zie onderstaande tabellen) en een leegstandveronderstelling (zie verderop), kan de verwachte ontwikkeling van het aantal bewoonde woningen worden uitgewerkt.

Tabel B.1.8

Bouwprogramma "Rotterdam Totaal"	stand 2015	nieuwbouw (opleveringen) 2015-'19	2020-'24	2025-'29	2030-'34	sloop 2015-'34	uitbreiding 2015-'34	stand 2035
gebied Rotterdam Centrum	17.919	904	1.785	2.000	2.000	150	6.539	24.458
gebied Delfshaven	33.877	500	500	500	500	417	1.583	35.460
gebied Overschie	8.489	767	805	1.000	1.000	810	2.762	11.251
gebied Noord	26.656	213	340	400	400	185	1.168	27.824
gebied Hillegersberg-Schiebroek	19.945	206	470	500	500	760	916	20.861
gebied Kralingen-Crooswijk	25.252	629	730	850	850	1.136	1.923	27.175
gebied Feijenoord	34.893	1.042	1.610	1.750	1.750	1.145	5.007	39.900
gebied IJsselmonde	28.085	235	615	750	750	750	1.600	29.685
gebied Pernis	2.190	39	43	50	50	75	107	2.297
gebied Prins Alexander	44.323	331	225	250	250	225	831	45.154
gebied Charlois	33.019	560	615	750	750	2.078	597	33.616
gebied Hoogvliet	15.734	279	423	500	500	750	952	16.686
gebied Hoek van Holland	4.726	249	354	375	375	463	890	5.616
Nieuw Mathenesse	0	15	163	250	250	0	678	678
gebied Rozenburg	5.801	50	70	75	75	225	45	5.846
haven- en industriegebieden	91	0	0	0	0	0	0	91
totaal	301.000	6.019	8.748	10.000	10.000	9.169	25.598	326.598

Tabel B.1.9

Bouw programma ExtraZuid	stand 2015	nieuw bouw (opleveringen) 2015-'19	2020-'24	2025-'29	2030-'34	sloop 2015-'34	uitbreiding 2015-'34	stand 2035
gebied Rotterdam Centrum	17.919	904	1.785	2.000	2.000	150	6.539	24.458
gebied Delfshaven	33.877	500	500	500	500	417	1.583	35.460
gebied Overschie	8.489	767	805	1.000	1.000	810	2.762	11.251
gebied Noord	26.656	213	340	400	400	185	1.168	27.824
gebied Hillegersberg-Schiebroek	19.945	206	470	500	500	760	916	20.861
gebied Kralingen-Crooswijk	25.252	629	730	850	850	1.136	1.923	27.175
gebied Feijenoord	34.893	1.042	1.910	2.250	2.250	3.095	4.357	39.250
gebied IJsselmonde	28.085	235	825	1.100	1.100	2.100	1.160	29.245
gebied Pernis	2.190	39	43	50	50	75	107	2.297
gebied Prins Alexander	44.323	331	225	250	250	225	831	45.154
gebied Charlois	33.019	560	915	1.250	1.250	4.328	-353	32.666
gebied Hoogvliet	15.734	279	423	500	500	750	952	16.686
gebied Hoek van Holland	4.726	249	354	375	375	463	890	5.616
Nieuw Mathenesse	0	15	163	250	250	0	678	678
gebied Rozenburg	5.801	50	70	75	75	225	45	5.846
haven- en industriegebieden	91	0	0	0	0	0	0	91
totaal	301.000	6.019	9.558	11.350	11.350	14.719	23.558	324.558

Met het bouwprogramma “Extra Zuid” groeit de bewoonde woningvoorraad wat minder sterk dan met “Rotterdam Totaal” (23.558 woningen in plaats van 25.598). De oorzaak daarvan is dat in de deelgemeenten Feijenoord, IJsselmonde en Charlois extra inspanningen worden gepleegd in het kader van het Nationaal Programma Zuid: het gaat om extra nieuwbouw én extra onttrekkingen waarmee een forse kwaliteitsslag kan worden behaald. Met name op het niveau van de betreffende deelgemeenten en buurten leidt dit tot andere demografische ontwikkelingen dan bij het reguliere bouwprogramma “Rotterdam totaal”.

- Ten aanzien van de toekomstige woningvoorraadontwikkeling heeft de begeleidingscommissie besloten om het bouwprogramma “Extra Zuid” aan te houden.
- De daling van het leegstandpercentage van de afgelopen jaren zet geleidelijk door naar 6,0 procent in 2025, waarna het zich stabiliseert.
- Het aantal bewoonde niet-woningen ofwel Bewoonde Andere Ruimten (BARren) handhaaft zich op het meest recente niveau.

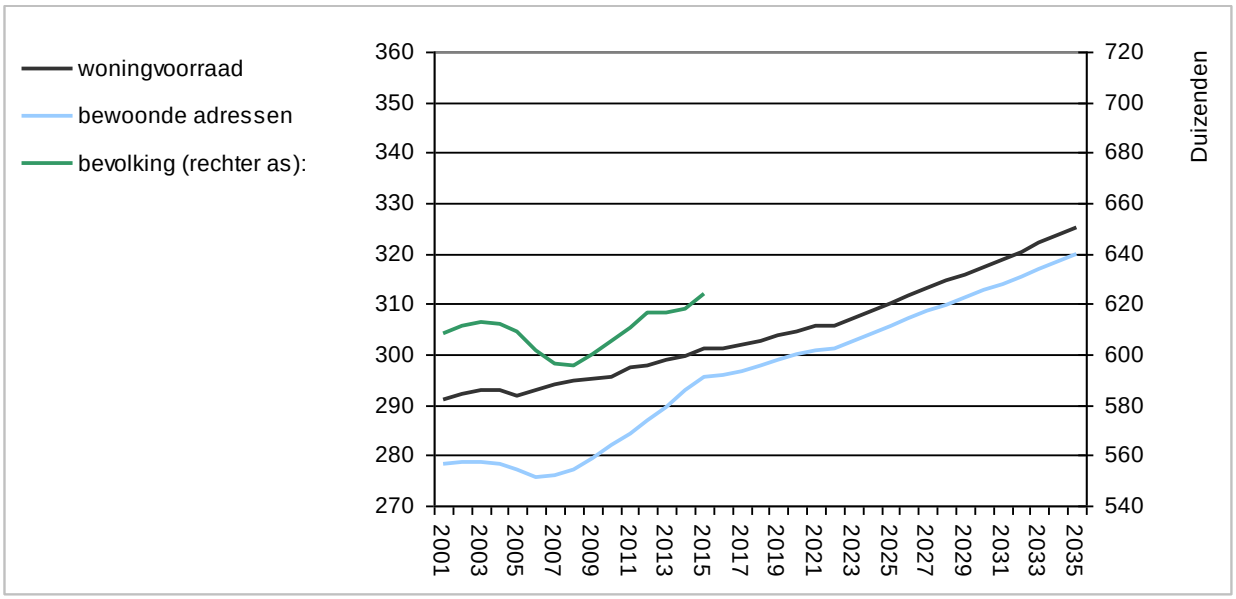
Het aantal bewoonde woningen ontwikkelt zich volgens de meest rechter kolom van tabel B.1.10.

Tabel B.1.10 Uitwerking veronderstelling bewoonde woningen met bouwprogramma “Extra Zuid”

	woning voorraad 1 januari	bouwprogramma "Extra Zuid"			administratieve leegstand		aantal bewoonde woningen
		opleveringen	onttrekking	netto uitbreiding woningvoorraad	procentuele ontwikkeling (aanname)	aantal leegstaande woningen	
	a	b	c	c-b		d	a-d
2015	301.000	870	-652	218	6,54%	19.695	281.305
2016	301.218	1.213	-653	560	6,49%	19.546	281.672
2017	301.778	1.306	-274	1.032	6,43%	19.418	282.360
2018	302.810	1.207	-355	852	6,38%	19.320	283.490
2019	303.662	1.423	-410	1.013	6,33%	19.210	284.452
2020	304.675	1.678	-825	853	6,27%	19.108	285.567
2021	305.528	1.070	-825	245	6,22%	18.996	286.532
2022	305.773	2.270	-825	1.445	6,16%	18.845	286.928
2023	307.218	2.270	-825	1.445	6,11%	18.767	288.451
2024	308.663	2.270	-825	1.445	6,05%	18.687	289.976
2025	310.108	2.270	-825	1.445	6,00%	18.606	291.502
2026	311.553	2.270	-825	1.445	6,00%	18.693	292.860
2027	312.998	2.270	-825	1.445	6,00%	18.780	294.218
2028	314.443	2.270	-825	1.445	6,00%	18.867	295.576
2029	315.888	2.270	-825	1.445	6,00%	18.953	296.935
2030	317.333	2270	-825	1.445	6,00%	19.040	298.293
2031	318.778	2270	-825	1.445	6,00%	19.127	299.651
2032	320.223	2270	-825	1.445	6,00%	19.213	301.010
2033	321.668	2270	-825	1.445	6,00%	19.300	302.368
2034	323.113	2270	-825	1.445	6,00%	19.387	303.726
2035	324.558				6,00%	19.473	305.085
ontw '15-'35	23.558	38.277	-14.719	23.558	-0,54%	-222	23.780

De veronderstellingen leidt ertoe dat in de komende twintig jaren het aantal bewoonde adressen naar verwachting toeneemt met bijna 24 duizend. Daarmee staat in 2035 de teller op 320 duizend adressen. Onderstaande figuur geeft visueel de veronderstelde ontwikkeling van de woningvoorraad, bewoonde adressen en de gerealiseerde bevolkingsontwikkeling. Let op het verschil in schaalverdelingen op de linker- en rechteras.

Figuur B1.6 Veronderstelling woningvoorraad, bewoonde adressen en realisaties bevolking

5 Binnenlandse migratie

De binnenlandse migratie wordt mede beïnvloed door de ontwikkelingen op de woningmarkt. Doorgaans leidt meer passend aanbod binnen de eigen gemeente tot een positiever binnenlands migratiesaldo, gegeven de veronderstelde ontwikkelingen van buitenlandse migratie en natuurlijke aanwas.

Onderstaande tabel geeft de gerealiseerde ontwikkelingen sinds 1995. Tot en met 2006 kende Rotterdam een fors negatief binnenlands migratiesaldo. Jaarlijks vestigden zich aanzienlijk minder personen vanuit andere gemeenten (kolom a+c), dan er Rotterdammers naar andere gemeenten vertrokken (b+d). De rechter kolom van onderstaande tabel laat zien dat dit saldo tot 2006 varieerde tussen min twee en min vierenhalf duizend. Het millenniumbegin betrof de jaren van vóór de financiële crisis, waarin de dynamiek op de woningmarkt groot was. Vanaf 2008, toen de omvang van de financiële crisis steeds duidelijker werd, slonk het negatieve binnenlandse vertreksaldo. Dit deed zich met name voor onder dertigplussers . Daardoor is er sinds 2008 evenwicht in het binnenlands migratiesaldo, sinds 2013 is er zelfs sprake van een positief binnenlands saldo, ofwel een vestigingsoverschot.

Tabel B.1.8 Ontwikkeling binnenlandse migratie Rotterdam 1995-2014 (2014 betreft voorlopige cijfers)

	stadsregio				rest NL				totaal			
	vestiging vanuit (a)	vertrek naar (b)	aantal ver-huizingen (a+b)	saldo met (a-b)	vestiging vanuit (c)	vertrek naar (d)	aantal ver-huizingen (c+d)	saldo met (c-d)	binnenlands vestiging (a+c)	binnenlands vertrek (b+d)	aantal ver-huizingen (a+b+c+d)	binnenlands saldo (a-b) + (c-d)
1995	6.104	8.501	14.605	-2.397	13.031	14.314	27.345	-1.283	19.135	22.815	41.950	-3.680
1996	6.335	9.498	15.833	-3.163	13.307	13.746	27.053	-439	19.642	23.244	42.886	-3.602
1997	6.503	8.948	15.451	-2.445	13.846	13.515	27.361	331	20.349	22.463	42.812	-2.114
1998	7.027	10.971	17.998	-3.944	15.248	14.309	29.557	939	22.275	25.280	47.555	-3.005
1999	6.409	11.534	17.943	-5.125	14.139	13.796	27.935	343	20.548	25.330	45.878	-4.782
2000	6.476	10.481	16.957	-4.005	14.298	13.428	27.726	870	20.774	23.909	44.683	-3.135
2001	6.384	11.145	17.529	-4.761	14.257	13.152	27.409	1.105	20.641	24.297	44.938	-3.656
2002	6.895	11.141	18.036	-4.246	14.722	13.733	28.455	989	21.617	24.874	46.491	-3.257
2003	6.969	9.980	16.949	-3.011	14.156	13.109	27.265	1.047	21.125	23.089	44.214	-1.964
2004	7.752	10.207	17.959	-2.455	13.596	13.711	27.307	-115	21.348	23.918	45.266	-2.570
2005	7.330	10.377	17.707	-3.047	12.647	14.004	26.651	-1.357	19.977	24.381	44.358	-4.404
2006	7.916	9.915	17.831	-1.999	13.140	13.250	26.390	-110	21.056	23.165	44.221	-2.109
2007	7.784	10.312	18.096	-2.528	13.213	12.385	25.598	828	20.997	22.697	43.694	-1.700
2008	8.003	9.361	17.364	-1.358	14.086	12.812	26.898	1.274	22.089	22.173	44.262	-84
2009	7.539	9.554	17.093	-2.015	13.957	12.082	26.039	1.875	21.496	21.636	43.132	-140
2010	7.786	9.872	17.658	-2.086	14.409	12.364	26.773	2.045	22.195	22.236	44.431	-41
2011	7.865	8.986	16.851	-1.121	14.660	12.960	27.620	1.700	22.525	21.946	44.471	579
2012	7.941	9.279	17.220	-1.338	14.009	13.114	27.123	895	21.950	22.393	44.343	-443
2013	7.896	8.810	16.706	-914	14.314	13.010	27.324	1.304	22.210	21.820	44.030	390
2014	8.041	9.453	17.494	-1.412	15.752	12.968	28.720	2.784	23.793	22.421	46.214	1.372
gem10jr:	7.810	9.592	17.402	-1.782	14.019	12.895	26.914	1.124	21.829	22.487	44.316	-658
gem5jr:	7.906	9.280	17.186	-1.374	14.629	12.883	27.512	1.746	22.535	22.163	44.698	371
gem3jr:	7.959	9.181	17.140	-1.221	14.692	13.031	27.722	1.661	22.651	22.211	44.862	440

De geschiedenis leert dat de “woonwens-gerelateerde” migratie sterk bepaald kan worden door bouwactiviteiten in de regio. Als die bouwactiviteit op enig moment weer enigszins op gang komt, is het realistisch om te verwachten dat het binnenlands saldo weer in zekere mate negatief wordt.

Ter voorbereiding op de prognose zijn drie scenario's uitgewerkt die van elkaar verschillen wat betreft het veronderstelde binnenlands saldo.

A. In het eerste scenario houdt het bereikte evenwicht in de binnenlandse migratiestromen stand.

B. Het tweede scenario lijkt wat betreft het binnenlands saldo sterk op de vorige gemeentelijke bevolkingsprognose (najaar 2012). Het evenwicht blijft niet gehandhaafd. Het wordt negatief maar minder sterk dan in de vorige "negatieve periode" tot 2008. Vanaf 2020/'21 gaat het om jaarlijks tweeduizend personen.

C. In het derde scenario wordt het binnenlands saldo ook negatief, maar de ontwikkeling gaat minder snel en het negatieve saldo stabiliseert vanaf 2024/'25 op jaarlijks duizend personen.

Aan de begeleidingscommissie is gevraagd om mee te denken over het meest waarschijnlijke scenario. Gezamenlijk is besloten om het derde scenario aan te houden.

Het huidige positieve binnenlands saldo wordt op termijn kleiner. Het saldo wordt daarna negatief maar blijft aanzienlijk meer beperkt dan voor Rotterdam lange tijd gebruikelijk is geweest: Op de langere termijn gaat het naar verwachting om jaarlijks maximaal duizend personen.

Bijlage 2. Uitkomsten in tabellen

Tabel B2.1 Bevolking Rotterdam naar leeftijdklasse

Rotterdam	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	35.671	36.492	35.399	37.795	39.000	40.000	40.000	40.000
5-9	35.782	33.459	32.667	33.026	35.000	36.000	36.000	37.000
10-14	34.412	34.640	31.743	31.887	32.000	34.000	34.000	35.000
15-19	34.328	36.607	35.698	34.575	35.000	35.000	36.000	37.000
totaal 0-19 jr	140.193	141.198	135.507	137.283	141.000	144.000	147.000	149.000
20-24	43.510	47.172	47.892	49.786	50.000	50.000	50.000	51.000
25-29	55.388	50.184	51.511	54.325	56.000	56.000	56.000	56.000
30-34	53.259	51.416	46.380	49.413	52.000	52.000	52.000	52.000
35-39	48.932	48.325	45.358	42.859	46.000	47.000	47.000	47.000
40-44	42.445	45.844	44.141	43.147	41.000	43.000	44.000	45.000
45-49	37.791	40.413	43.101	42.388	42.000	41.000	42.000	43.000
50-54	37.661	35.896	38.308	41.880	41.000	41.000	40.000	41.000
55-59	28.944	35.363	33.896	37.115	40.000	40.000	40.000	39.000
60-64	26.016	26.547	32.737	31.849	35.000	38.000	37.000	37.000
totaal 20-64 jr	373.946	381.160	383.324	392.762	403.000	408.000	409.000	412.000
65-69	24.163	23.026	23.818	29.703	29.000	32.000	34.000	34.000
70-74	22.185	20.604	19.890	21.074	26.000	26.000	29.000	31.000
75-79	20.172	17.793	16.925	16.945	18.000	23.000	23.000	25.000
80-84	13.069	14.373	13.236	12.917	13.000	14.000	18.000	18.000
85-89	8.403	7.372	8.698	8.421	8.000	9.000	10.000	12.000
90-94	3.195	3.343	3.095	3.921	4.000	4.000	5.000	5.000
95eo	682	821	937	939	1.000	1.000	2.000	2.000
totaal 65 jr eo	91.869	87.332	86.599	93.920	101.000	110.000	120.000	128.000
Totaal	606.008	609.690	605.430	623.965	645.000	662.000	676.000	688.000

Tabel B2.2 Particuliere huishoudens Rotterdam naar type en leeftijdklasse

Rotterdam		gerealiseerd (1 januari)			prognose			
		2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
eenpersoonshuishoudens	<=17jr	1.092	798	653	700	700	700	700
	18-24jr	17.737	17.326	17.335	17.600	17.500	17.700	18.100
	25-34jr	30.438	29.938	30.504	31.000	31.100	31.000	31.200
	35-54jr	39.017	40.388	40.324	40.200	39.900	39.600	39.700
	55-74jr	31.551	34.041	38.231	43.900	47.300	50.500	51.900
	75jreo	21.620	21.116	20.841	21.700	24.700	27.700	31.200
	totaal	141.455	143.607	147.888	155.000	161.200	167.200	172.800
paren zonder kinderen	<=17jr	19	30	39	40	40	40	40
	18-24jr	4.130	4.326	4.399	4.400	4.400	4.500	4.600
	25-34jr	13.102	12.359	13.014	13.400	13.500	13.500	13.500
	35-54jr	14.792	14.077	12.374	11.200	10.700	10.400	10.400
	55-74jr	28.571	28.055	27.720	27.600	26.700	26.400	25.800
	75jreo	9.055	9.068	9.517	10.400	12.100	12.900	13.700
	totaal	69.669	67.915	67.063	67.200	67.400	67.700	68.000
paren met kinderen	<=17jr	0	0	0	0	0	0	0
	18-24jr	759	582	454	500	500	500	500
	25-34jr	10.889	9.710	9.988	10.500	10.700	10.600	10.700
	35-54jr	38.205	38.241	38.546	38.700	39.300	39.900	40.600
	55-74jr	7.619	8.577	10.209	12.100	13.100	13.700	13.900
	75jreo	381	396	531	600	800	900	1.000
	totaal	57.855	57.509	59.728	62.400	64.300	65.600	66.600
eenoudergezinnen	<=17jr	30	31	10	10	10	10	10
	18-24jr	1.786	1.506	1.319	1.300	1.300	1.300	1.400
	25-34jr	6.668	6.160	6.863	7.200	7.100	7.100	7.200
	35-54jr	18.241	18.682	19.225	19.900	20.600	21.200	21.800
	55-74jr	3.207	4.022	5.339	6.600	7.500	8.200	8.400
	75jreo	1.014	890	882	900	1.100	1.300	1.500
	totaal	30.946	31.291	33.638	36.000	37.700	39.100	40.300
overige huishoudens	<=17jr	25	24	8	10	10	10	10
	18-24jr	795	772	859	900	900	900	900
	25-34jr	1.493	1.745	1.727	1.800	1.800	1.800	1.800
	35-54jr	1.192	1.150	1.260	1.300	1.300	1.300	1.300
	55-74jr	430	495	581	700	700	700	700
	75jreo	89	86	78	100	100	100	100
	totaal	4.024	4.272	4.513	4.600	4.700	4.700	4.800
totaal	<=17jr	1.168	886	710	700	700	800	800
	18-24jr	25.207	24.512	24.366	24.700	24.600	24.900	25.300
	25-34jr	62.590	59.912	62.096	63.800	64.200	64.000	64.400
	35-54jr	111.447	112.538	111.729	111.400	111.800	112.300	113.800
	55-74jr	71.378	75.190	82.080	90.900	95.300	99.400	100.800
	75jreo	32.159	31.556	31.849	33.700	38.700	42.800	47.400
	totaal	303.949	304.594	312.830	325.100	335.400	344.200	352.500

Tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Stadscentrum	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	1.102	1.207	1.203	1.398	1.600	1.800	2.100	2.300
5-9	920	893	812	806	1.000	1.200	1.300	1.400
10-14	1.079	867	793	805	800	1.000	1.200	1.300
15-19	1.283	1.301	1.151	1.256	1.200	1.300	1.500	1.600
totaal 0-19 jr	4.384	4.268	3.959	4.265	4.700	5.400	6.100	6.700
20-24	2.943	3.225	3.407	3.738	3.800	4.200	4.700	5.100
25-29	4.224	4.336	4.411	4.579	4.800	5.200	5.600	6.100
30-34	3.149	3.663	3.599	4.027	4.200	4.600	4.900	5.300
35-39	2.222	2.518	2.630	2.652	3.100	3.400	3.700	3.900
40-44	1.795	1.955	2.015	2.110	2.200	2.600	2.800	3.000
45-49	1.683	1.742	1.752	1.875	2.000	2.200	2.500	2.700
50-54	1.680	1.713	1.678	1.697	1.800	2.000	2.100	2.400
55-59	1.416	1.736	1.652	1.667	1.700	1.900	2.100	2.200
60-64	1.132	1.343	1.591	1.550	1.700	1.900	2.100	2.200
totaal 20-64 jr	20.244	22.231	22.735	23.895	25.500	28.000	30.500	32.900
65-69	954	1.002	1.188	1.416	1.400	1.600	1.900	2.000
70-74	797	809	835	1.017	1.300	1.300	1.500	1.800
75-79	699	649	627	677	900	1.100	1.200	1.400
80-84	468	476	456	449	500	700	900	1.000
85-89	318	253	260	265	300	300	400	600
90-94	131	114	98	112	100	100	200	200
95eo	29	28	35	29	0	0	0	100
totaal 65 jr eo	3.396	3.331	3.499	3.965	4.500	5.200	6.100	7.000
Totaal	28.024	29.830	30.193	32.125	34.600	38.600	42.600	46.600

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Delfshaven	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	5.310	4.990	4.809	4.810	4.900	4.900	4.900	4.800
5-9	4.998	4.642	4.205	4.194	4.200	4.200	4.300	4.200
10-14	4.796	4.648	4.363	4.009	4.000	4.000	4.100	4.100
15-19	5.092	5.205	4.989	4.805	4.600	4.600	4.700	4.700
totaal 0-19 jr	20.196	19.485	18.366	17.818	17.700	17.800	17.900	17.800
20-24	6.948	7.505	7.686	7.998	7.900	7.800	7.700	7.700
25-29	7.931	7.329	7.751	8.068	8.400	8.300	8.100	8.100
30-34	7.128	6.657	6.395	6.607	6.800	6.900	6.800	6.700
35-39	6.245	5.986	5.817	5.576	5.600	5.700	5.700	5.600
40-44	5.089	5.557	5.359	5.345	5.000	5.100	5.100	5.100
45-49	4.169	4.549	5.089	5.005	5.000	4.800	4.800	4.900
50-54	3.738	3.771	4.225	4.825	4.700	4.700	4.500	4.600
55-59	2.972	3.314	3.468	3.992	4.400	4.300	4.300	4.100
60-64	2.433	2.542	2.972	3.173	3.600	4.000	3.900	3.800
totaal 20-64 jr	46.653	47.210	48.762	50.589	51.400	51.500	51.000	50.700
65-69	1.796	1.996	2.133	2.554	2.700	3.000	3.300	3.200
70-74	1.256	1.357	1.596	1.741	2.200	2.200	2.500	2.800
75-79	1.094	890	1.009	1.258	1.300	1.700	1.800	2.000
80-84	760	683	570	706	900	1.000	1.300	1.300
85-89	440	325	342	306	400	600	600	900
90-94	147	151	111	125	200	200	300	400
95eo	37	41	31	27	0	100	100	100
totaal 65 jr eo	5.530	5.443	5.792	6.717	7.700	8.800	10.000	10.700
Totaal	72.379	72.138	72.920	75.124	76.800	78.100	78.800	79.200

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Overschie	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	891	934	941	1.163	1.200	1.400	1.500	1.700
5-9	917	832	825	1.013	1.200	1.300	1.400	1.600
10-14	904	879	767	799	1.000	1.100	1.300	1.400
15-19	824	913	844	744	800	1.000	1.100	1.200
totaal 0-19 jr	3.536	3.558	3.377	3.719	4.200	4.700	5.300	6.000
20-24	923	934	1.047	924	1.100	1.200	1.200	1.300
25-29	1.126	985	1.074	1.192	1.400	1.500	1.600	1.600
30-34	1.250	1.177	1.043	1.227	1.400	1.600	1.700	1.800
35-39	1.217	1.220	1.143	1.145	1.300	1.500	1.700	1.800
40-44	1.232	1.197	1.182	1.195	1.200	1.400	1.600	1.800
45-49	1.132	1.220	1.155	1.175	1.300	1.300	1.500	1.600
50-54	1.236	1.071	1.187	1.157	1.200	1.300	1.300	1.500
55-59	866	1.145	1.004	1.160	1.200	1.200	1.300	1.300
60-64	780	784	1.042	959	1.100	1.100	1.200	1.200
totaal 20-64 jr	9.762	9.733	9.877	10.134	11.200	12.000	13.000	14.000
65-69	717	675	710	971	900	1.000	1.100	1.200
70-74	764	594	557	638	900	800	900	1.000
75-79	789	578	470	480	500	700	700	800
80-84	507	552	423	355	400	400	600	600
85-89	344	292	326	289	300	300	300	400
90-94	121	137	117	143	100	100	200	200
95eo	19	33	43	41	100	100	100	100
totaal 65 jr eo	3.261	2.861	2.646	2.917	3.200	3.500	3.900	4.300
Totaal	16.559	16.152	15.900	16.770	18.500	20.200	22.200	24.200

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Noord	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	2.964	2.987	2.860	3.070	3.200	3.300	3.300	3.300
5-9	2.628	2.310	2.276	2.237	2.400	2.500	2.500	2.500
10-14	2.417	2.323	2.127	2.098	2.100	2.200	2.300	2.300
15-19	2.681	2.658	2.533	2.458	2.400	2.400	2.500	2.600
totaal 0-19 jr	10.690	10.278	9.796	9.863	10.100	10.400	10.600	10.700
20-24	4.884	4.828	4.946	4.927	5.000	4.900	4.900	5.000
25-29	7.182	6.672	6.362	6.551	6.400	6.400	6.400	6.400
30-34	5.915	6.198	5.729	5.697	5.800	5.700	5.700	5.600
35-39	4.254	4.440	4.458	4.416	4.500	4.600	4.500	4.400
40-44	3.294	3.607	3.528	3.735	3.800	3.800	3.900	3.800
45-49	2.990	2.881	3.267	3.184	3.300	3.300	3.400	3.400
50-54	2.881	2.668	2.611	2.987	2.900	3.000	3.000	3.000
55-59	2.121	2.570	2.412	2.412	2.700	2.700	2.700	2.600
60-64	1.841	1.839	2.255	2.151	2.300	2.500	2.500	2.500
totaal 20-64 jr	35.362	35.703	35.568	36.060	36.800	37.100	36.800	36.800
65-69	1.503	1.502	1.543	1.926	1.800	2.000	2.200	2.100
70-74	1.283	1.177	1.220	1.284	1.700	1.600	1.800	1.900
75-79	1.101	910	892	960	1.000	1.400	1.300	1.500
80-84	788	716	661	625	700	800	1.100	1.000
85-89	536	396	412	366	400	400	500	700
90-94	204	178	175	174	200	200	200	300
95eo	48	36	54	58	100	100	100	100
totaal 65 jr eo	5.463	4.915	4.957	5.393	5.800	6.400	7.100	7.700
Totaal	51.515	50.896	50.321	51.316	52.800	53.900	54.600	55.200

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Hberg-Schbroek	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	2.307	2.905	2.880	2.940	2.800	2.900	2.800	2.800
5-9	2.242	2.537	2.716	2.938	3.000	3.000	3.000	2.900
10-14	2.065	2.375	2.416	2.737	2.900	3.000	2.900	2.900
15-19	1.815	2.106	2.129	2.257	2.500	2.600	2.600	2.600
totaal 0-19 jr	8.429	9.923	10.141	10.872	11.200	11.300	11.300	11.200
20-24	1.908	1.838	1.866	1.909	2.000	2.100	2.100	2.100
25-29	2.600	2.245	2.102	2.274	2.300	2.300	2.300	2.300
30-34	2.896	3.049	2.591	2.520	2.600	2.600	2.600	2.600
35-39	3.078	3.357	3.322	2.904	2.900	2.900	2.900	2.900
40-44	2.900	3.290	3.331	3.465	3.100	3.100	3.200	3.100
45-49	2.619	2.956	3.179	3.202	3.300	3.100	3.100	3.100
50-54	2.784	2.547	2.850	3.098	3.100	3.100	2.900	3.000
55-59	1.977	2.613	2.475	2.784	3.000	3.000	3.000	2.800
60-64	1.656	1.814	2.509	2.333	2.600	2.800	2.700	2.700
totaal 20-64 jr	22.418	23.709	24.225	24.489	25.000	25.100	24.800	24.600
65-69	1.721	1.511	1.736	2.330	2.200	2.400	2.600	2.600
70-74	1.904	1.560	1.433	1.599	2.100	2.000	2.200	2.400
75-79	2.092	1.658	1.349	1.318	1.500	1.900	1.800	2.000
80-84	1.381	1.624	1.318	1.158	1.100	1.300	1.500	1.500
85-89	971	915	1.108	947	900	900	900	1.200
90-94	440	460	475	572	500	500	500	500
95eo	121	134	145	159	200	200	200	200
totaal 65 jr eo	8.630	7.862	7.564	8.083	8.500	9.100	9.800	10.300
Totaal	39.477	41.494	41.930	43.444	44.700	45.600	45.900	46.100

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Kralingen-Crwijk	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	2.809	2.801	2.385	2.847	3.200	3.300	3.400	3.500
5-9	2.785	2.467	2.254	2.234	2.500	2.700	2.800	2.800
10-14	2.858	2.579	2.101	2.204	2.200	2.400	2.500	2.600
15-19	2.985	3.170	2.852	3.195	3.200	3.200	3.300	3.400
totaal 0-19 jr	11.437	11.017	9.592	10.480	11.100	11.600	12.000	12.300
20-24	4.756	5.250	5.694	6.520	7.100	7.100	7.100	7.200
25-29	6.034	5.551	5.430	5.818	6.200	6.400	6.400	6.400
30-34	4.921	5.104	4.241	4.606	4.800	5.000	5.100	5.100
35-39	4.049	4.039	3.528	3.406	3.700	3.800	3.900	3.900
40-44	3.438	3.500	3.168	3.096	3.000	3.200	3.200	3.300
45-49	3.177	3.237	2.990	2.949	2.900	2.800	2.900	3.000
50-54	3.016	3.011	2.884	2.860	2.900	2.800	2.700	2.800
55-59	2.434	2.809	2.678	2.729	2.800	2.800	2.800	2.700
60-64	2.001	2.238	2.463	2.509	2.600	2.700	2.700	2.700
totaal 20-64 jr	33.826	34.739	33.076	34.493	36.000	36.500	36.700	37.000
65-69	1.690	1.799	1.940	2.206	2.200	2.400	2.500	2.500
70-74	1.529	1.480	1.514	1.717	2.000	2.000	2.200	2.300
75-79	1.452	1.288	1.203	1.292	1.400	1.700	1.700	1.900
80-84	1.042	1.065	933	900	1.000	1.100	1.400	1.400
85-89	738	597	624	609	600	700	700	900
90-94	256	333	249	292	300	300	400	400
95eo	33	61	91	86	100	100	100	100
totaal 65 jr eo	6.740	6.623	6.554	7.102	7.700	8.300	9.100	9.600
Totaal	52.003	52.379	49.222	52.075	54.800	56.400	57.800	58.900

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Feijenoord	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	5.117	5.120	4.460	4.774	4.900	5.100	5.100	5.200
5-9	5.135	4.653	4.385	4.171	4.500	4.600	4.700	4.800
10-14	4.941	4.889	4.229	4.297	4.200	4.500	4.600	4.700
15-19	4.929	5.064	4.817	4.382	4.600	4.500	4.800	4.900
totaal 0-19 jr	20.122	19.726	17.891	17.624	18.200	18.700	19.200	19.600
20-24	5.178	5.856	5.602	5.874	5.600	5.700	5.800	5.900
25-29	6.458	5.460	5.721	6.362	6.500	6.400	6.600	6.700
30-34	6.464	6.130	5.097	5.764	6.200	6.300	6.300	6.500
35-39	6.066	5.834	5.491	4.988	5.600	5.900	6.000	6.000
40-44	4.949	5.569	5.344	5.289	5.000	5.400	5.600	5.800
45-49	4.442	4.777	5.225	5.098	5.200	5.000	5.300	5.500
50-54	4.340	4.206	4.419	5.062	5.000	5.100	4.900	5.200
55-59	3.292	4.168	3.926	4.350	4.900	4.800	4.900	4.800
60-64	2.834	3.108	3.768	3.666	4.100	4.500	4.400	4.500
totaal 20-64 jr	44.023	45.108	44.593	46.453	48.000	49.000	49.800	50.900
65-69	2.387	2.545	2.659	3.315	3.300	3.600	4.000	4.000
70-74	1.910	2.021	2.066	2.241	2.900	2.800	3.100	3.400
75-79	1.585	1.471	1.540	1.640	1.800	2.300	2.300	2.600
80-84	923	1.035	928	1.029	1.200	1.300	1.700	1.700
85-89	604	465	534	534	600	700	800	1.100
90-94	197	214	157	208	300	300	400	400
95eo	35	47	53	35	100	100	100	200
totaal 65 jr eo	7.641	7.798	7.937	9.002	10.100	11.200	12.400	13.400
Totaal	71.786	72.632	70.421	73.079	76.300	78.800	81.400	83.900

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
IJsselmonde	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	3.107	3.334	3.527	3.814	4.000	4.100	4.000	4.000
5-9	3.524	3.218	3.328	3.312	3.600	3.700	3.800	3.700
10-14	3.621	3.613	3.209	3.116	3.100	3.300	3.400	3.400
15-19	3.269	3.846	3.529	3.240	3.100	3.100	3.300	3.300
totaal 0-19 jr	13.521	14.011	13.593	13.482	13.900	14.200	14.500	14.500
20-24	3.337	3.633	3.984	3.729	3.700	3.500	3.500	3.500
25-29	4.048	3.758	4.037	4.553	4.500	4.400	4.300	4.200
30-34	4.361	4.064	3.631	4.212	4.600	4.500	4.500	4.400
35-39	4.657	4.273	3.723	3.571	4.100	4.300	4.300	4.200
40-44	4.196	4.516	3.935	3.698	3.600	3.900	4.100	4.100
45-49	3.595	4.032	4.273	3.871	3.700	3.600	3.800	3.900
50-54	3.709	3.470	3.879	4.182	3.900	3.800	3.700	3.800
55-59	2.858	3.449	3.271	3.811	4.100	3.900	3.800	3.700
60-64	3.099	2.642	3.120	3.079	3.600	3.800	3.700	3.600
totaal 20-64 jr	33.860	33.837	33.853	34.706	35.700	35.700	35.500	35.500
65-69	3.226	2.694	2.347	2.868	2.800	3.200	3.400	3.300
70-74	3.065	2.681	2.364	2.115	2.600	2.600	2.900	3.000
75-79	2.712	2.447	2.242	2.084	2.000	2.400	2.400	2.600
80-84	1.734	1.980	1.870	1.755	1.700	1.600	2.000	2.000
85-89	1.142	982	1.235	1.222	1.200	1.200	1.200	1.400
90-94	438	441	406	577	600	600	600	600
95eo	116	126	133	129	200	200	200	200
totaal 65 jr eo	12.433	11.351	10.597	10.750	11.100	11.700	12.500	13.100
Totaal	59.814	59.199	58.043	58.938	60.600	61.700	62.500	63.100

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Pernis	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	242	243	282	251	200	200	200	200
5-9	292	249	268	259	200	200	200	200
10-14	244	288	256	266	300	300	300	300
15-19	275	239	283	258	300	300	300	300
totaal 0-19 jr	1.053	1.019	1.089	1.034	1.000	1.000	1.000	1.000
20-24	220	255	244	261	300	300	300	300
25-29	275	261	298	267	300	300	300	300
30-34	386	296	306	293	300	300	300	300
35-39	371	407	353	307	300	300	300	300
40-44	328	375	429	353	300	300	300	300
45-49	312	305	380	418	400	400	400	400
50-54	317	299	302	394	400	400	400	400
55-59	265	294	302	290	400	400	400	400
60-64	238	235	300	287	300	300	300	300
totaal 20-64 jr	2.712	2.727	2.914	2.870	2.900	2.900	2.900	2.900
65-69	256	211	230	261	300	300	300	300
70-74	223	219	175	211	200	200	200	300
75-79	169	175	170	159	200	200	200	200
80-84	94	123	120	138	100	200	200	200
85-89	64	52	70	78	100	100	100	100
90-94	29	27	21	37	0	0	0	100
95eo	8	4	5	6	0	0	0	0
totaal 65 jr eo	843	811	791	890	1.000	1.100	1.100	1.200
Totaal	4.608	4.557	4.794	4.794	4.900	5.000	5.000	5.000

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Pr Alexander	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	4.499	4.477	5.094	5.250	5.200	5.100	5.000	4.900
5-9	4.941	4.721	5.036	5.244	5.400	5.300	5.200	5.100
10-14	4.719	5.063	4.955	5.140	5.300	5.400	5.300	5.200
15-19	4.335	4.872	5.395	5.220	5.300	5.400	5.400	5.400
totaal 0-19 jr	18.494	19.133	20.480	20.854	21.200	21.100	20.900	20.600
20-24	3.717	4.373	4.861	5.175	5.200	5.100	5.000	4.900
25-29	4.707	4.412	4.975	5.127	5.400	5.200	5.000	4.900
30-34	6.198	5.528	5.535	5.416	5.600	5.600	5.300	5.200
35-39	7.002	6.543	6.274	5.934	5.900	5.900	5.800	5.600
40-44	6.666	7.020	6.712	6.343	6.100	6.000	6.000	5.900
45-49	5.993	6.549	7.043	6.667	6.400	6.200	6.100	6.100
50-54	5.938	5.965	6.490	7.140	6.900	6.700	6.400	6.400
55-59	4.278	5.938	6.031	6.462	7.100	6.800	6.700	6.400
60-64	4.011	4.265	5.978	5.891	6.300	6.800	6.600	6.400
totaal 20-64 jr	48.510	50.593	53.899	54.155	54.800	54.200	52.700	51.800
65-69	4.162	3.963	4.208	5.795	5.700	6.100	6.400	6.300
70-74	4.202	3.960	3.758	3.992	5.300	5.200	5.500	5.800
75-79	3.889	3.703	3.547	3.408	3.600	4.600	4.500	4.800
80-84	2.631	2.951	3.000	2.858	2.800	3.000	3.700	3.700
85-89	1.639	1.568	1.898	1.979	1.900	1.900	2.100	2.500
90-94	606	655	682	879	900	900	1.000	1.000
95eo	119	168	173	201	300	300	300	400
totaal 65 jr eo	17.248	16.968	17.266	19.112	20.600	22.000	23.500	24.500
Totaal	84.252	86.694	91.645	94.121	96.600	97.400	97.100	96.800

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Charlois	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	3.961	4.399	4.304	4.652	4.700	4.600	4.400	4.300
5-9	3.506	3.613	3.517	3.787	4.000	4.000	3.900	3.800
10-14	3.187	3.303	3.272	3.309	3.400	3.600	3.600	3.500
15-19	3.643	3.741	3.504	3.493	3.500	3.500	3.600	3.600
totaal 0-19 jr	14.297	15.056	14.597	15.241	15.600	15.600	15.500	15.300
20-24	5.675	6.414	5.411	5.216	5.200	5.000	4.900	4.900
25-29	6.760	6.288	6.579	6.280	6.000	5.900	5.700	5.600
30-34	5.843	5.623	5.290	5.940	5.800	5.500	5.300	5.200
35-39	4.858	5.063	4.762	4.829	5.200	5.000	4.800	4.700
40-44	4.111	4.530	4.645	4.648	4.500	4.700	4.600	4.400
45-49	3.701	3.866	4.205	4.472	4.400	4.200	4.300	4.300
50-54	3.768	3.366	3.655	3.994	4.100	4.000	3.800	3.900
55-59	2.961	3.282	3.093	3.462	3.700	3.700	3.700	3.500
60-64	2.772	2.478	2.906	2.851	3.100	3.300	3.300	3.300
totaal 20-64 jr	40.449	40.910	40.546	41.692	42.000	41.300	40.500	39.800
65-69	2.660	2.163	2.095	2.503	2.400	2.700	2.900	2.800
70-74	2.824	2.044	1.731	1.757	2.100	2.100	2.300	2.400
75-79	2.778	2.046	1.602	1.401	1.500	1.800	1.800	2.000
80-84	1.736	1.855	1.445	1.201	1.100	1.200	1.500	1.500
85-89	1.061	932	1.089	917	800	800	900	1.100
90-94	405	402	387	482	500	500	500	500
95eo	86	100	113	114	200	200	200	200
totaal 65 jr eo	11.550	9.542	8.462	8.375	8.600	9.200	9.900	10.500
Totaal	66.296	65.508	63.605	65.308	66.200	66.200	65.900	65.500

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Hoogvliet	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	2.060	1.899	1.649	1.756	1.800	1.900	1.900	1.900
5-9	2.493	2.042	1.824	1.669	1.800	1.800	1.900	1.900
10-14	2.247	2.463	1.973	1.821	1.700	1.800	1.900	1.900
15-19	1.976	2.217	2.403	2.005	1.900	1.800	1.900	2.000
totaal 0-19 jr	8.776	8.621	7.849	7.251	7.300	7.400	7.600	7.700
20-24	1.777	1.898	1.970	2.295	2.200	2.100	2.000	2.100
25-29	2.359	1.657	1.707	2.067	2.400	2.300	2.300	2.200
30-34	2.908	2.294	1.705	1.944	2.300	2.500	2.400	2.300
35-39	3.057	2.801	2.276	1.830	2.000	2.200	2.300	2.300
40-44	2.731	2.945	2.688	2.253	2.000	2.100	2.200	2.300
45-49	2.333	2.650	2.814	2.654	2.400	2.200	2.300	2.400
50-54	2.386	2.225	2.557	2.740	2.700	2.500	2.400	2.500
55-59	1.962	2.267	2.073	2.442	2.600	2.600	2.500	2.400
60-64	2.030	1.801	2.097	1.927	2.300	2.400	2.400	2.400
totaal 20-64 jr	21.543	20.538	19.887	20.152	20.900	21.000	20.800	20.800
65-69	2.057	1.846	1.651	1.916	1.800	2.100	2.200	2.200
70-74	1.619	1.784	1.628	1.486	1.800	1.700	1.900	2.000
75-79	1.159	1.296	1.502	1.384	1.400	1.600	1.600	1.700
80-84	624	829	1.002	1.172	1.100	1.100	1.300	1.300
85-89	367	361	510	597	700	700	700	900
90-94	157	164	134	198	200	300	300	300
95eo	22	31	38	31	100	100	100	100
totaal 65 jr eo	6.005	6.311	6.465	6.784	7.100	7.600	8.200	8.600
Totaal	36.324	35.470	34.201	34.187	35.300	36.000	36.600	37.100

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Hoek v Holland	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	502	461	399	475	500	600	600	600
5-9	584	513	501	503	500	600	600	700
10-14	525	580	553	551	500	600	700	700
15-19	480	518	554	545	500	600	600	700
totaal 0-19 jr	2.091	2.072	2.007	2.074	2.100	2.300	2.500	2.600
20-24	438	438	462	526	500	500	500	600
25-29	613	414	432	508	600	600	600	600
30-34	697	568	461	539	600	600	600	700
35-39	756	712	613	580	600	700	800	800
40-44	707	734	747	655	600	700	800	800
45-49	641	709	749	778	700	700	800	800
50-54	728	645	704	787	800	800	800	900
55-59	593	725	658	719	700	800	800	800
60-64	486	594	789	662	700	800	800	800
totaal 20-64 jr	5.659	5.539	5.615	5.754	5.800	6.200	6.500	6.700
65-69	432	486	589	769	700	700	800	900
70-74	431	401	453	565	700	700	700	800
75-79	399	359	351	408	500	600	600	700
80-84	209	281	272	272	300	400	500	500
85-89	98	131	172	176	200	200	300	300
90-94	41	36	49	80	100	100	100	100
95eo	4	9	11	12	0	0	0	0
totaal 65 jr eo	1.614	1.703	1.897	2.282	2.400	2.700	3.000	3.300
Totaal	9.364	9.314	9.519	10.110	10.400	11.200	11.900	12.600

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Nw Mathenesse	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	0	0	0	0	0	20	50	80
5-9	0	0	0	0	0	10	30	50
10-14	0	0	0	0	0	10	20	30
15-19	0	0	0	0	0	20	30	50
totaal 0-19 jr	0	0	0	0	0	60	140	210
20-24	0	0	0	0	0	40	100	150
25-29	10	0	0	0	10	60	140	210
30-34	10	0	0	0	0	50	120	190
35-39	0	0	0	0	0	40	90	140
40-44	10	0	0	0	0	30	70	100
45-49	0	0	0	0	0	20	50	80
50-54	0	0	0	0	0	10	40	60
55-59	0	0	0	0	0	20	40	60
60-64	0	0	0	0	0	10	30	50
totaal 20-64 jr	34	19	9	14	20	280	680	1.050
65-69	0	0	0	0	0	10	20	40
70-74	0	0	0	0	0	0	10	30
75-79	0	0	0	0	0	0	10	20
80-84	0	0	0	0	0	0	10	10
85-89	0	0	0	0	0	0	0	0
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0
95eo	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal 65 jr eo	0	0	0	0	0	10	50	110
					0	0	0	0
Totaal	37	19	11	19	30	350	870	1.370

Vervolg tabel B2.3 Bevolking per gebied naar leeftijdklasse

gebied	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
Rozenburg	2000*	2005*	2010*	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	794	731	598	589	600	600	600	500
5-9	811	765	717	654	700	600	600	600
10-14	803	761	728	733	700	700	700	700
15-19	733	746	701	716	700	700	700	700
totaal 0-19 jr	3.141	3.003	2.744	2.692	2.700	2.600	2.600	2.600
20-24	790	701	691	676	700	700	600	600
25-29	1.054	782	617	658	700	700	600	600
30-34	1.114	1.020	740	611	700	700	600	600
35-39	1.076	1.097	950	709	700	700	700	700
40-44	973	1.022	1.036	952	800	800	800	800
45-49	978	902	966	1.022	1.000	900	900	900
50-54	1.117	911	842	946	1.000	900	900	900
55-59	929	1.030	832	811	900	900	900	800
60-64	687	844	933	795	800	900	900	900
totaal 20-64 jr	8.718	8.309	7.607	7.180	7.200	7.100	6.900	6.700
65-69	593	622	776	862	800	800	900	900
70-74	371	510	555	701	800	800	800	800
75-79	251	316	418	473	600	700	600	700
80-84	167	202	233	297	400	400	500	500
85-89	79	100	117	132	200	200	200	300
90-94	23	30	33	42	100	100	100	100
95eo	5	3	11	9	0	0	0	0
totaal 65 jr eo	1.489	1.783	2.143	2.516	2.800	3.000	3.200	3.300
Totaal	13.348	13.095	12.494	12.388	12.700	12.700	12.600	12.500

*) op 18 april 2010 is de voormalige gemeente Rozenburg gefuseerd met Rotterdam

bedrijfs	gerealiseerd (1 januari)				prognose			
terreinen	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0-4	10	0	10	10	10	10	10	10
5-9	10	0	0	0	10	0	0	0
10-14	10	10	0	0	0	10	0	0
15-19	10	10	10	0	0	0	0	0
totaal 0-19 jr	23	28	25	12	20	20	20	10
20-24	14	24	20	14	10	10	10	10
25-29	12	32	15	20	20	10	10	10
30-34	23	42	16	8	20	10	20	20
35-39	20	33	17	11	10	10	10	10
40-44	26	24	22	8	10	10	10	10
45-49	24	36	12	18	10	10	10	10
50-54	21	26	24	9	20	10	10	10
55-59	19	20	20	23	10	10	10	10
60-64	14	18	12	15	20	20	20	20
totaal 20-64 jr	173	255	158	126	110	100	110	120
65-69	10	10	10	10	10	20	10	20
70-74	10	10	10	10	10	10	10	10
75-79	0	10	0	0	10	10	0	10
80-84	10	0	10	0	0	0	0	0
85-89	0	0	0	0	10	10	10	10
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0
95eo	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal 65 jr eo	26	30	28	29	40	40	40	50
					0	0	0	0
Totaal	222	313	211	167	170	160	170	180

Bijlage 3. Geraadpleegde documenten

CBS Statline, kerncijfers diverse prognoses en waarneming (http://statline.cbs.nl)

Duin, C. van en L Stoeldraijer, 2014, Bevolkingsprognose 2014-2060: groei door migratie online publicatie op www.cbs.nl/bevolkingstrends

Duin, C. van, L Stoeldraijer en J Ooijevaar, 2015, Bevolkingsprognose 2014-2060: veronderstellingen migratie. Online publicatie op www.cbs.nl/bevolkingstrends

Duin, C. van, L Stoeldraijer en J Ooijevaar, 2015, Bevolkingsprognose 2014-2060: veronderstellingen migratie. Online publicatie op www.cbs.nl/bevolkingstrends

Duin, C. van, L Stoeldraijer, J Ooijevaar, H. Nicolaas en A. Sprangers, 2015, Kernprognose 2015-2060: Hoge bevolkingsgroei op korte termijn. Online publicatie op www.cbs.nl/bevolkingstrends

Gemeente Rotterdam, afd. Onderzoek en Business Intelligence (OBI) voorjaar 2015, notitie Bevolkingsprognose Rotterdam 2015 – veronderstellingen

Gemeente Rotterdam, afd. Onderzoek en Business Intelligence (OBI) voorjaar 2015, notitie Bevolkingsprognose Rotterdam 2015 – scenario's binnenlandse migratie

Planbureau voor de Leefomgeving, 2015, De stad: magneet, roltrap en spons Bevolkingsontwikkelingen in stad en stadsgewest